

ČESKÁ REPUBLIKA

ČESKÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA

**PROJEKT ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE
ČESKÉ REPUBLIKY
S
BOSNOU A HERCEGOVINOU**

**Zvýšení příjmu ohrožených skupin rodinnou
zemědělskou produkcí**

2016 - 2018

**V roce 2019 následně v realizaci pokračuje samostatně partner
projektu - Development Agency of Tešanj Municipality (TRA)**

ČESKÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA

Březen 2016

Název projektu: Zvýšení příjmu ohrožených skupin rodinnou zemědělskou produkcí		Číslo projektu: CzDA-BA-2015-27-31161
Partnerská země: Bosna a Hercegovina	Místo realizace projektu: Tešanj	
Sektorová orientace projektu: zemědělství		
Předpokládané datum zahájení projektu: 1. 7. 2016	Předpokládané datum ukončení projektu: 30. 11. 2018	
Celková výše prostředků na projekt ze ZRS ČR (Kč): 12 000 000	Celková výše prostředků na projekt včetně spolufinancování (Kč): 15 000 000	
Realizátor projektu: (jméno, adresa, kontakty): Česká rozvojová agentura Nerudova 3, 118 50 Praha 1 Kontaktní osoba: Radka Pudilová Tel.: (+420) 251 108 109 Fax: (+420) 251 108 225 E-mail: pudilova@czda.cz		
Partnerská organizace v zemi realizace projektu (jméno, adresa, kontakty): název, typ, poštovní a webová adresa organizace; jméno a pozice odpovědného zástupce, telefon, fax, e-mail Development Agency of Tešanj Municipality (TRA ltd.) Tra@opcina-tesanj.ba www.tra.ba Ismar Alagić PhD, ředitel Tel: +387 32 650 608 Fax: +387 32 650 390 E-mail: ismar.alagic@opcina-tesanj.ba		

Seznam zkratk

AECID	Spanish Agency for International Development
BiH/BiH	Bosna a Hercegovina
BRD	European Bank for Reconstruction and Development (Evropská banka pro obnovu a rozvoj)
ČR	Česká republika
ČRA	Česká rozvojová agentura
DFID	Department for International Development
EIB	European Investment Bank (Evropská investiční banka)
EU	Evropská unie
FAO	Food and Agriculture Organization (Organizace pro výživu a zemědělství)
FARMA	Fostering Agriculture Market Activit
FBiH	Federace Bosny a Hercegoviny
HDI	Human development Index (Index lidského rozvoje)
HDP	Hrubý domácí produkt
JICA	Japan International Cooperation Agency
MDGs	Millennium Developments Goals (Rozvojové cíle tisíciletí)
OSN	Organizace spojených národů
REGA	Rural Employment Generation Activity
RS	Republika srbská
SDC	Swiss Agency for Development and Cooperation
SECO	Swiss State Secretariat for Economic Affairs
SFRJ	Socialistická federativní republika Jugoslávie
SIDA	Swedish international development cooperation agency
TRA	Development Agency of Tešanj Municipality
USA	United States of America (Spojené státy americké)
USAID	United States Agency for International Development (Americká agentura pro mezinárodní rozvoj)
USD	U.S. Dolar (americký dolar)
WB	World Bank (Světová banka)
ZRS	Zahraniční rozvojová spolupráce
ZÚ	Zastupitelský úřad

Osnova

1. Shrnutí projektu.....	1
2. Popis výchozího stavu.....	1
2.1. Ekonomická a sociální situace v zemi, rozvojová strategie země	1
2.2. Vládní politika a aktivity donorů v daném sektoru	2
2.3. Kontext spolupráce ZRS ČR v Bosně a Hercegovině.....	4
3. Analýza problému	4
4. Analýza zainteresovaných stran	4
4.1. Zainteresované subjekty/partneři projektu	4
4.2. Cílové skupiny	5
4.3. Podpora projektu ze strany země příjemce	6
5. Logický rámec projektu (viz příloha 1)	7
5.1. Záměr	7
5.2. Cíl.....	7
5.3. Výstupy	8
6. Postup realizace a monitoring	20
7. Faktory kvality a udržitelnosti výsledků projektu.....	23
7.1. Participace a vlastnictví projektu příjemci	23
7.2. Vedlejší dopady projektu	24
7.3. Sociální a kulturní faktory.....	24
7.4. Rovný přístup žen a mužů.....	25
7.5. Vhodná technologie	25
7.6. Dopady na životní prostředí	25
7.7. Ekonomická a finanční životaschopnost projektu.....	26
7.8. Management a organizace.....	27
8. Analýza rizik a předpokladů	36

1. Shrnutí projektu

Projekt se zabývá zvýšením příjmu sociálně slabých rodin v municipalitě Tešanj díky využití příhodných podmínek pro zemědělství. Klade tak důraz na sociální dimenzi problému zaměstnanosti skrz zařazení ohrožených skupin obyvatel do příjemců projektu.

Projekt se zaměřuje na dva základní problémy: nesystemizovaný výkup zemědělské produkce a vysoké vstupní náklady v tomto sektoru pro zajištění udržitelného zdroje obživy pro průměrnou rodinu. V současné době je velká část ovoce a zeleniny v Tešanji importována, protože odběratelé nemají zájem o výkup od malých producentů a v municipalitě chybí moderní skladovací kapacity. Na druhou stranu velké množství úrodné půdy leží ladem, protože lidé nemají prostředky na relativně vysoké vstupní investice nutné pro vypěstování takového množství plodin, které by je mohlo uživit.

Zemědělství a zvláště pak pěstitelství v relativně malých sklenicích je však ideální volbou pro snižování nezaměstnanosti v municipalitě, jelikož nevyžaduje vyšší vzdělání ani dlouhou dobu praxe – což se týká velkého procenta nezaměstnaných. Fóliovníky jsou z hlediska pracovní zátěže, ale i ekonomicky nejrentabilnější formou zemědělství pro malopěstitele. Municipality Tešanj má také dotační politiku, která podporuje zemědělce využívající fóliovníky.

2. Popis výchozího stavu

2.1. Ekonomická a sociální situace v zemi, rozvojová strategie země

Do roku 1992 byla Bosna a Hercegovina v rámci SFRJ charakterizována průměrným rozvojem. Ekonomickým motorem země byl těžký průmysl, který zásoboval výrobní závody v ostatních republikách SFRJ. Během válečného konfliktu, který probíhal v letech 1992-1995, byla většina průmyslových závodů zničena a došlo k přetrhání ekonomických vazeb s ostatními republikami. V rámci poválečné rekonstrukce se země po roce 1995 potýkala s několika problémy: nízká míra HDP způsobená výše zmíněnými ekonomickými potížemi, slabé a nedůvěryhodné státní instituce; závislost na potravinové pomoci a vzájemná nedůvěra mezi jednotlivými národy (Bosňáci, Srbové, Chorvati).

V současnosti je BiH řazena do skupiny zemí s vyšším středním příjmem, kde HDP (2014) dosáhlo 18,29 mld. USD.¹ Dle hodnocení indexu lidského rozvoje (HDI; 2014) je BiH řazena na 86. místo (HDI=0,731) z celkového počtu 187 zemí.² Ekonomický růst (roční zvýšení HDP o cca 6 %) zaznamenaný v období 2000-2008 především díky exportu, domácí spotřebě a investicím se sice významně podílel na snížení chudoby, nicméně i přesto z celkové populace

¹ The World Bank. *Bosnia and Herzegovina*. [14.3.2016] Dostupné z: <http://data.worldbank.org/country/bosnia-and-herzegovina>.

² United Nations Development Programme, HDRO (Human Development Report Office). *Human Development Report 2014: Sustaining Human Progress: Reducing Vulnerabilities and Building Resilience*. 24.7.2014. [8.10.2015] Dostupné z: <http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr14-report-en-1.pdf>.

(3,818 mil.) 17,9 % obyvatel (2011) žije pod hranicí chudoby³ a země se potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti, která mezi mladými lidmi (15-29 let) dosahuje až ke hranici 57 %.⁴ K dalším problémům také patří roztržičnost státní správy. V důsledku administrativního členění do dvou politických entit, Federace Bosny a Hercegoviny (FBiH) a Republiky srbské (RS) a samosprávného Distriktu Brčko, vznikl komplikovaný vícevrstvý a zdvojený/ztrojený legislativní rámec.

Rozvojové priority Bosny a Hercegoviny byly definovány strategickým dokumentem „Strategie omezování chudoby v Bosně a Hercegovině 2004-2007“ z roku 2004. Následně byly připraveny návrhy celostátních strategických dokumentů, které však do dnešního dne nebyly schváleny a nebyly ani nahrazeny aktuálnějšími dokumenty. Jedná se především o „Strategii rozvoje Bosny a Hercegoviny“, „Strategii sociálního začleňování“ a „Program veřejných investic“. Hlavní strategické cíle deklarované v těchto dokumentech jsou: makroekonomická stabilita země, konkurenceschopnost, zaměstnanost, udržitelný rozvoj, integrace do EU a sociální začleňování.

2.2. Vládní politika a aktivity donorů v daném sektoru

Budoucnost BiH významně ovlivní postupná integrace do EU. V návaznosti na tyto snahy byla podepsána mezinárodní smlouva „Stabilization and Association Agreement“ (podepsána 2008, ratifikována 2010, vstoupila v platnost 2015), díky níž se BiH zavázala k plnění kritérií stanovených pro členy EU a k dodržování evropských standardů (včetně postupné harmonizace legislativy a politiky s „EU's Acquis Communautaire“). Jako nástroj stabilizačního procesu byl ustanoven program „European Partnership“ definující principy a krátkodobé/střednědobé priority země, mezi kterými je také zavedení základního legislativního rámce pro zemědělství státu zavedení základního legislativního rámce pro zemědělství v roce 2008.

Dále byl sepsán strategický programový dokument „Strategic Plan for Harmonisation of BiH Agriculture and Rural Development 2008-2011“ představující vládní politiku země v oblasti zemědělství a zaměřující se na agendu potravinové bezpečnosti a na veterinární a fytosanitární opatření. Zemědělský sektor by tak měl směřovat ke zvýšení objemu produkce, jako i ke zlepšení struktury a kvality produkce.

V souladu se strategickým plánem jsou definovány zemědělské strategie pro každou entitu zvláště: „FBiH Strategy for Agriculture and Rural Development“ (2006-2010) a „RS Strategy for Agricultural Development“ (2009-2015). Na státní úrovni byl dále sepsán dokument „Operational Programmes for the Harmonisation of BiH Agriculture, Food and Rural Development 2008-2011“ předpokládající postupnou harmonizaci politiky a hospodářství na úrovni státu, entit a kantonů respektující směrnice EU pro nástroje předvstupní pomoci. Velký význam pro udržitelný rozvoj země, představovaly také tzv. MDGs („Millennium Developments Goals“), jejichž plnění bylo zahrnuto do střednědobého plánu rozvoje

³ The World Bank. *Bosnia and Herzegovina*. [8.10.2015] Dostupné z: <http://data.worldbank.org/country/bosnia-and-herzegovina>.

⁴ The World Bank. *Improving Opportunities for Young People in Bosnia and Herzegovina*. 14.2.2013. [8.10.2015] Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/news/feature/2013/02/14/improving-opportunities-young-people-Bosnia-Herzegovina>.

„Medium-Term Development Strategy 2004-2007“. Stejný význam mají nyní Sustainable Development Goals (SDGs).

V květnu 2015 byla přijata „Střednědobá strategie rozvoje zemědělského sektoru ve Federaci BiH pro období 2015 - 2019“⁵. Jedním z jejích cílů je i rozvoj hodnotového řetězce a to jak horizontálně, tak i vertikálně. Vzhledem k rostoucí závislosti na dovozu potravin se strategie zabývá i možnostmi zvýšení produkce zeleniny pro následující období a upozorňuje, že nynější investice, např. do mechanizace a fóliovníků, jsou nedostačující. Přímá podpora investic v těchto oblastech by mohla přispět ke zvýšení produkce zeleniny na 137 tisíc tun ročně, což by bylo o 26 % více než průměr za období 2010-2012.

V poválečném období se BiH stala příjemcem velkého množství finanční i expertní pomoci, kterou v oblasti rozvoje venkova poskytla řada mezinárodních organizací i rozvojových agentur. Mimo EU (Evropské komise a členských států) jako největšího z donorů v zemi a USA, které je druhým nejdůležitějším donorem, působí v zemi i multilaterální donoři EBRD (European Bank for Reconstruction and Development), EIB (European Investment Bank), WB (World Bank), či agentury OSN „United Nations agencies“. Skupinu dále doplňují bilaterální dárci zahrnující Švédsko, Německo, Itálii, Švýcarsko, Norsko či Japonsko.

Podporu pro zemědělství, lesnictví či rozvoj venkova obdržela BiH od rozvojových agentur USA (USAID), Švédska (SIDA), Itálie, Velké Británie (DFID), Japonska (JICA), Španělska (AECID), Švýcarska (SDC/SECO), České republiky (ČRA), Evropské komise, WB, EBRD, UNDP, FAO a dalších. V posledních letech se však množství alokované pomoci značně snížilo. Mnoho donorů tak opustilo BiH v době politické stagnace a zhoršené ekonomické situace. V roce 2009 připadalo 6 % z celkové zahraniční spolupráce na sektor zemědělství a lesnictví, v roce 2012 však hodnoty dosahovaly už jen 4 %. I přes velké množství alokované pomoci, zůstává socio-ekonomický rozvoj venkova stále nedostatečný.

Konkrétní projekty v sektoru zemědělství jsou financované např. USAID („REGA - Rural Employment Generation Activity“; „FARMA - Fostering Agriculture Market Activity“; „Fostering Entrepreneurship in Rural Areas by Improving Competitiveness and Market Potential Project in BiH“; „Women Empowerment through Organic Farming in Bosnia and Herzegovina“), Českou republikou („Development of a System for Breeding Beef Cattle in Bosnia and Herzegovina“) a Evropskou komisí („Support to BiH plant health administration“).

Přímo v Tešanjí již proběhly rozvojové projekty zaměřené na rozvoj regionu s ohledem na business capacity (GIZ) a pěstování malin (Aid Charity Al Qatariyya). V rámci GIZ Prolocal programu posilování hodnotového řetězce produkce bobulovitého ovoce, proběhlo v roce 2015 několik školení, z nichž některá cílila přímo na ženy.

---

⁵ FMPSV. „SREDNJOROČNA STRATEGIJA RAZVOJA POLJOPRIVREDNOG SEKTORA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD 2015. - 2019.GODINA“. [14.3.2016] Dostupné z: http://fmpvs.gov.ba/upload_files/1440617190-368_1286_1872_b.pdf

2.3. Kontext spolupráce ZRS ČR v Bosně a Hercegovině

V rámci Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010-2017⁶ je Bosna a Hercegovina zařazena mezi prioritní programové země. Spolupráce s Bosnou a Hercegovinou navazuje na tradici již dříve úspěšně realizovaných projektů ZRS v této zemi. Program rozvojové spolupráce s Bosnou a Hercegovinou na období 2011-2017 definuje zemědělství jako jeden z prioritních sektorů spolupráce. Tento projektový námět je plně v souladu s Programem ZRS pro Bosnu a Hercegovinu (2011-2017), neboť se dotýká zvýšení potravinové soběstačnosti a podpory drobných zemědělců.

3. Analýza problému

Tešanj je jednou z nejrozvinutějších obcí Bosny a Hercegoviny, ale i přesto se potýká s relativně vysokou nezaměstnaností – cca 43,8 %, což je okolo 8 000 nezaměstnaných.⁷ Více než 50 % jsou osoby s tzv. nízkou kvalifikací a osoby se středoškolským a základním vzděláním. Zemědělství je tradičním odvětvím rozvoje v Tešanji a v potravinářském průmyslu je zaměstnáno cca 1 000 lidí v 15 firmách.

Největším problémem pro zaměstnání více lidí v zemědělském sektoru, a tudíž i podpoření jejich soběstačnosti jsou vysoké vstupní náklady pro započítání zemědělské produkce. I přes možnosti bankovních půjček či dotačních schémat na podporu zemědělské produkce municipality leží velký počet pozemků ladem a poptávka po ovoci a zelenině je řešena importem.

V BiH je chronicky vysoká nezaměstnanost, která se negativně podílí na celkovém rozvoji země. Velká část nezaměstnaných v municipalitě Tešanj jsou osoby s nízkým stupněm vzdělání, tudíž se jejich zapojení do pracovního procesu v rámci zemědělství jeví jako jedna z mála možností uplatnění. Část nezaměstnaných pak tvoří i v určité míře znevýhodněné skupiny, mezi ty patří například váleční invalidé, sociálně marginalizované skupiny obyvatel, ale také ženy.

V současné době také není zajištěn organizovaný výkup od malých pěstitelů, který by přispěl k zájmu zpracovatelů a k možnosti prodeje i mimo sezónu. To vede k prodeji na místních trzích (v menším objemu), a tudíž i k nízkým výkupním cenám. Následkem toho jsou lidé demotivováni od počátečních investic a svou půdu nevyužívají. Tento projekt by měl posílit i hodnotový řetězec místního potravinářského průmyslu pro udržitelnost výstupů projektu.

4. Analýza zainteresovaných stran

4.1. Zainteresované subjekty/partneři projektu

Klíčovým partnerem projektu bude **TRA Development Agency of Tešanj Municipality**. Tato agentura má za cíl rozvoj Tešanje, přípravu a koordinaci rozvojových projektů atd. Funguje od roku 2009 jako družstvo s ručením omezeným. Řídí se rozvojovými dokumenty a prioritami municipality, na jejímž rozpočtu je závislá. Od roku 2013 je součástí TRA

⁶ Přijata usnesením vlády č. 336/2010

⁷ <http://www.fzs.ba/Podaci/KantBr4.pdf>, [14.3.2016]

i centrum pro vzdělávání dospělých, které má za cíl poskytovat specializované vzdělání a dovednosti převážně v technických oborech. Ze zahraničních donorů má TRA mj. zkušenost se spoluprací s USAID, SIDA, GIZ a Delegací EU v BiH.

Municipalita Tešanj je zřizovatelem agentury TRA a tím je přímo provázána s tímto projektem. Municipalita zároveň poskytuje dotace pro podporu zemědělské produkce, konkrétně pak pro produkci ve fóliovnících.

Dále také **50 příjemců** projektu, kteří získají v rámci projektu fóliovníky a další vybavení (sazenice, závlahy, hnojiva). Tito by měli být vybráni také s ohledem na jejich sociální situaci, především by mělo jít o ženy a osoby s nízkou pracovní kvalifikací, či další osoby ze sociálně ohrožených skupin. Výběr by měl doplňovat předchozí výběrová řízení v projektech pro zvyšování produkce malin, která se zaměřovala např. na válečné invalidy apod.

4.2. Cílové skupiny

4.2.1 přímé cílové skupiny

V rámci projektu lze identifikovat dvě hlavní cílové skupiny. První z nich jsou vybraní příjemci a jejich rodiny, které se budou podílet na projektu. Druhou skupinu představuje TRA a její stálí zaměstnanci, či s ní spolupracující externí pracovníci a experti.

Vybraní příjemci

Přímou cílovou skupinou, která bude těžit z výsledků realizace projektu je 50 vybraných příjemců. Ti budou podpořeni dodávkou fóliovníků o ploše 300m² a dalšího vybavení, nutného k nastartování zemědělské produkce. Bude se jednat především o kapkovou závlahu, čerpadlo, soustava technologie přihnojování a také sazenice a hnojiva. Příjemci budou dále dostatečně proškoleni v produkci ovoce a zeleniny ve fóliovnících a v organizaci produkce a jejího prodeje.

Současně jim bude poskytnuta pomoc s přístupem k dotačním schémátům a zároveň s odbytem produkce. V rámci projektu bude podpořen marketing a odbyt jejich produkce. Současně budou sdruženi pro vyjednávání vyšších odkupních cen.

TRA Development Agency of Tešanj Municipality

Vedení a pracovníkům agentury bude poskytnuto odborné poradenství v oblasti podpory zemědělské produkce a poskytování poradenských služeb. Tímto budou zvyšovány kapacity TRA, coby poradenského centra v sektoru zemědělství v oblasti.

Současně bude v rámci projektu proškolená skupina zemědělských poradců (10-15 osob), kteří získají nezbytné znalosti pro poskytování zemědělského poradenství v oblasti produkce ovoce a zeleniny ve fóliovnících.

4.2.2 Koneční příjemci projektu:

Koncovými příjemci projektu jsou rodiny vybraných příjemců. Dále také místní spotřebitelé, kteří získají přístup ke kvalitní místní zelenině a ovoci. V neposlední řadě budou z výsledků projektu těžit také obchodníci s ovocem a zeleninou – např.: Vočar Promet, Natural Food, či Mushrooms Trade; kteří získají stabilní zdroj domácího ovoce a zeleniny.

4.3. Podpora projektu ze strany země příjemce

Projekt vznikl na základě obdrženého projektového námětu od Development Agency of Tešanj Municipality a byl připravena na základě podnětů vzešlých z četných konzultací mezi oběma stranami.

Development Agency of Tešanj Municipality se bude aktivně podílet na samotné realizaci projektu, především na své náklady:

- Bude zajišťovat koordinaci projektu v místě.
  - Především bude zprostředkovávat komunikaci mezi vybranými příjemci a ostatními zainteresovanými subjekty na jedné straně a projektovým týmem na straně druhé;
  - Bude poskytovat asistenci projektovému týmu, což zahrnuje například vyhledávání informací, dat a materiálů potřebných k realizaci projektu (například pro vypracování analýzy trhu) a jejich předání projektovému týmu, či provedení finální korektury projektových dokumentů a dalších výstupů, které budou překládány do místního jazyka, aby byla zajištěna kvalita překladu, především odborné terminologie;
  - Zajistí prezentaci výstupů projektu pomocí zpráv v místním tisku a odborných (lesnických) periodikách a na vlastních webových stránkách
- Provede výběr příjemců projektu na základě kritérií stanovených ve spolupráci s ČRA
- Zajistí analýzu půdy ve fóliovnících
- Najme min. jednoho agronoma pro provádění pravidelných návštěv příjemců a poskytování konzultací v letech 2017-2019
- Poskytne prostory pro školení, workshopy a další vzdělávací aktivity
- Poskytne příjemcům podporu s přístupem k dotačním schémátům
- Bude příjemcům aktivně asistovat v oblasti marketingu a podpory prodeje, vyhledá potenciální odběratele a propojí je s příjemci, prozkoumá možnosti certifikací apod. pro zvýšení přidané hodnoty produkce (bio certifikace, registrace značky regionální produkt apod.)
- Zaplatí DPH za dodané zboží a materiál (na základě dohody mezi ČR a BiH budou tyto prostředky následně TRA vráceny)

K zajištění těchto aktivit se bude za TRA na projektu podílet minimálně jeden projektový koordinátor a minimálně jeden agronom.

Aktivita TRA budou financovány z vlastních prostředků agentury (financováno prostřednictvím Municipality Tešanj) a dále prostřednictvím splátek od příjemců, kterým budou dodány fóliovníky a vybavení.

Vybraní příjemci projektu

Vybraných 50 příjemců projektu se bude na projektu podílet ve formě spolufinancování. Po obdržení fóliovníku a dalšího vybavení (závlaha, sazenice, hnojiva apod.) bude každý rok po dobu 3 let odvádět TRA část svého zisku z prodeje zemědělské produkce. Každý příjemce bude tedy v každém z těchto 3 let na účet TRA splácet 600 EUR (a to buď v jedné, či více splátkách). Veškeré finanční prostředky, které TRA tímto způsobem obdrží, budou využity na realizaci projektu, a tedy zpětně ve prospěch příjemců.

Municipalita Tešanj

Snížování nezaměstnanosti i podpora zemědělství jsou definovány jako priority v rozvojové agendě municipality (platné do r. 2018). Municipalita Tešanj poskytuje dotace pro skleníkovou produkci a to za následujících podmínek: vlastnictví pozemku, min. 300 m² pro zemědělství, vybavení pro irigaci a otvory pro větrání, min. výška 2 m v nejvyšším bodu, zasetá/zasazená produkce. Maximální podpora je 2 KM na m², ale může být i menší při větším počtu zájemců o dotaci. Další dotace jsou dostupné pro produkci zeleniny a ovoce pro výkup (min. množství 2 tuny) a jiné oblasti zemědělství, zejména živočišnou produkci.

5. Logický rámec projektu (viz příloha 1)

5.1. Záměr

Záměrem projektu je přispět k zlepšení životní úrovně rodin v Tešanji a zvýšení podílu domácí zemědělské produkce (ovoce a zeleniny) na trhu.

Indikátory dosažení záměru jsou následující:

Větší zastoupení kvalitní místní zeleniny a ovoce na trhu (450 t od roku 2018)

Zvýšení soběstačnosti a snížení závislosti na jiných druzích příjmu u minimálně 45 rodin od roku 2018

5.2. Cíl

Hlavním cílem projektu je zvýšení příjmů sociálně slabých rodin

Indikátor dosažení cíle je následující:

Od roku 2017 zemědělská produkce ve fóliovnících generuje každé z alespoň 45 rodin zapojených do projektu příjmy ve výši alespoň 4 500 EUR ročně.

5.3. Výstupy

Realizátor je zodpovědný za dosažení výstupů v rozsahu stanoveném objektivně ověřitelnými indikátory v logickém rámci projektu a zároveň je zodpovědný za monitoring externích faktorů, tedy kontrolu rizik a naplňování předpokladů. V případě významných změn situace, zejména externích faktorů, které by ohrožovaly dosažení výstupů, je realizátor povinen neprodleně informovat ČRA.

Výstup 1 - Zapojené rodiny vykazují stabilní zemědělskou produkci

Dosažením tohoto výstupu bude v dodaných fóliovnících stabilně a dlouhodobě produkována zelenina a ovoce.

Indikátor dosažení výstupu je následující:

Alespoň 45 rodin dosahuje ročně u plodové zeleniny v průměru výnosu alespoň 35 kg/m² od roku 2017

A 1.1.1 Výběr koncových příjemců projektu

V rámci této aktivity bude proveden výběr příjemců projektu. Ti budou vybráni ze sociálně ohrožených a marginalizovaných skupin obyvatel. Celkem bude vybráno 50 příjemců, tedy 50 rodin. Kritéria výběru připraví ČRA společně s partnerem projektu TRA. Při přípravě kritérií a následném výběru příjemců projektu budou zohledněna genderová kritéria.

V případě stejné kvalifikace u kandidáta muže a ženy bude dána přednost ženě, aby se podpořila participace žen na projektu a také v rámci sektoru. A to až do míry, aby konečný poměr mužů a žen odpovídal skladbě populace v oblasti

TRA následně také provede samotný výběr příjemců. Realizátor se bude výběru účastnit jako pozorovatel a bude dohlížet na spravedlivý výběr příjemců.

A 1.1.2 Dodávka fóliovníků a jejich instalace

V rámci této aktivity budou příjemcům dodány fóliovníky o velikosti 300 m². Součástí dodávky bude také jejich instalace. Současně budou s každým fóliovníkem dodány rozvody kapkové závlahy, dávkovač a zásobník na hnojivo a čerpadlo.

Samotná dodávka fóliovníků není předmětem této zakázky. Dodávka 25 fóliovníků by měla proběhnout v létě 2016 a dodávka dalších 25 fóliovníků na jaře roku 2017. V případě jakýchkoliv změn v době dodání oproti původnímu plánu bude ČRA realizátora neprodleně informovat.

Realizátor v rámci této aktivity nicméně dohlédne na provedení přípravy půdy a podkladu příjemci, kteří toto, ve spolupráci s TRA, zajistí. Realizátor následně po provedení dodávky zmonitoruje, zda realizátor příslušné zakázky na dodávky provedl správnou instalaci fóliovníků a instalaci závlahového systému s přihnojovací složkou. Ten bude instalován buď přímo dodavatelem, nebo příjemci na základě instruktaže dodavatele, který následně provede revizi technické funkčnosti systému.

A 1.1.3 Identifikace a dodání vhodného sadebního materiálu, hnojiv, ochranných prostředků

V rámci této aktivity proběhne nejprve analýza půdy. Analýzu zajistí z vlastních prostředků TRA. Výsledky analýzy budou následně poskytnuty realizátorovi.

Realizátor na základě analýzy a jejího vyhodnocení identifikuje, za spolupráce s TRA, sadební materiál, hnojiva, ochranné prostředky, případně další nezbytně nutný drobný materiál vhodný pro zemědělskou produkci ve fóliovnících, které by měly být následně dodány příjemcům. Realizátor předloží ČRA jednotkový seznam identifikovaného materiálu, společně s kvalifikovaným odhadem jednotkových cen. Po schválení seznamu ze strany ČRA a zároveň schválení časového rámce dodávky realizátor provede nákup příslušného materiálu a zajistí jeho doručení příjemcům.

Výhradně pro tyto účely (nákup a dodání sadebního materiálu, hnojiv, ochranných prostředků či dalšího nezbytně nutného drobného materiálu) je v rozpočtu alokován 1 000 000 Kč. Využití těchto prostředků pro jakékoliv jiné účely je možné pouze po vzájemné dohodě mezi realizátorem a ČRA a na základě písemného pokynu ČRA.

A 1.1.4 Školení o správných zemědělských postupech, skladování a zpracování zemědělských produktů

V rámci této aktivity proběhne série školení pro všechny příjemce. Během školení si všichni účastníci osvojí základní znalosti nutné pro úspěšné a dlouhodobě udržitelné pěstování ovoce a zeleniny ve fóliovnících.

Školení budou pokrývat tyto tematické oblasti:

1. Výroba sazenic
2. Příprava půdy
3. Pěstování zeleniny a ovoce ve fóliovnících (se zaměřením především na papriky, rajčata, okurky a další ekonomicky nejvýhodnější plodiny identifikované v rámci A 1.3.1)
4. Hnojení a ochrana rostlin
5. Přehled organického zemědělství, udržitelné zemědělství
6. Požadavky mezinárodních standardů (GlobalGAP)
7. Údržba fóliovníků (součástí také informace o vytápění fóliovníků)
8. Kultivace půdy (vodní/vzdušný režim)
9. Zavlažovací systém
10. Správné metody sklizně, posklizňová úprava

Školení budou probíhat v místním jazyce, či s překladem do místního jazyka. Realizátor zajistí školicí materiály obsahující nejdůležitější informace. Tyto materiály budou vypracovány v místním jazyce a poskytnuty účastníkům. Aby bylo dosaženo maximální efektivity školení a zajištěna dostatečná participace účastníku, budou příjemci rozděleni do 5 skupin o přibližně stejném počtu účastníků. Příjemci budou postupně proškoleni ve všech tématech. Každé z témat bude proškoleni minimálně v rozsahu 4hodin.

O realizovaných školeních budou vedeny záznamy (prezenční listiny, školicí materiály, vyhodnocení znalostních testů před a po školení, fotodokumentace), které budou předloženy zadavateli (ČRA) ve formě příloh průběžné zprávy.

Partner projektu TRA zajistí koordinaci s příjemci, napomůže s organizací školení a bezplatně poskytne vhodné prostory pro realizaci školení.

osnova tématu školení A 1.1.4 Školení o správných zemědělských postupech, skladování a zpracování zemědělských produktů

č.	název	obsah	rozsah (hod)	hod na téma	hodin bez prakt. části	hodin prakt. části	praktická část - témata (tvoří 1/4 školení)
1	Výroba sazenic	morfologie osiva, způsoby předseťové úpravy osiva	2	6	4,5	1,5	praktická část - témata (tvoří 1/4 školení)
		morfologie jednotlivých druhů, kvalitativní požadavky na sadbu	2				
		Způsoby předpěstování a ošetřování sadby (teploty, termíny, závlaha apod.)	2				
2	Příprava půdy	půdní podmínky v zelinářství	2	4	3	1	práce s mechanizací - místní expert
		technologie přípravy půdy	2				
3	Pěstování zeleniny a ovoce ve fóliovnících	Zahradnické stavby. Produkční stavby kryté sklem, fólií, sítí.	2	12	9	3	praktická ukázka na farmě - místní expert
		produkce paprik, botanická charakteristika, význam a technologie pěstování, sklizeň a jakostní třídění	2				
		produkce rajčat, botanická charakteristika, význam a technologie pěstování, sklizeň a jakostní třídění	2				
		produkce okurek, botanická charakteristika, význam a technologie pěstování, sklizeň a jakostní třídění	2				
		technologie produkce vybraných druhů zelenin dle plodiny identifikované v rámci A 1.3.1	4				
		výživa zeleniny, nároky jednotlivých druhů, výpočet množství živin	3				
4	Hnojení a ochrana rostlin	Ochrana rostlin, způsoby, integrovaná ochrana, biologická ochrana	2	5	3,75	1,25	výpočet potřeby hnojiv, chem. Ošetření
		Ekologická produkce zeleniny, význam, současný stav	1				
5	Přehled organického zemědělství, udržitelné zemědělství	Zásady ekologického zemědělství, kvalita bioproduktů, biodiverzita	1	5	3,75	1,25	exkurze na biofarmu (pokud je) - místní expert
		Ekologická produkce zeleniny, výživa, ochrana, produkce, příklady jednotlivých zelenin	2				
		Systémy integrované produkce zeleniny	1				
6	Požadavky mezinárodních standardů (GlobalGAP)	Certifikace zemědělských podniků, kvalita produktů	6	6	4,5	1,5	místní expert
7	Údržba fóliovníků	údržba, technické možnosti, vytápění	6	6	4,5	1,5	prohlídka foliovniku - místní expert
8	Kultivace půdy (vodní/vzdušný režim)	ošetřování porostu během sezóny, likvidace plevelů, okopávání a pletí	5	5	3,75	1,25	praktické ukázky v porostu - místní expert
9	Zavlažovací systém	závlahy v zelinářství, kvalita vody, zásady zavlažování	6	6	4,5	1,5	ukázka závlahového systému - místní expert
10	Správné metody sklizně, posklizňová úprava	technologie sklizně vybraných druhů, posklizňová úprava, požadavky na jakost jednotlivých druhů	6	6	4,5	1,5	jakostní třídění produktů

Časový rozsah: 61 hodin školení každé skupiny – 5 skupin = **305 hodin školení celkem**

Odpovědní školitelé:

- Ing. Tomáš Kopta
- Prof. Robert Pokluda
- Ing. Miloš Jurica
- Ing. Izudin Klokić
- Prof. Goran Perković
- Ing. Senad Osmanagić

A 1.1.5 Asistence a poskytování individuálních konzultací příjemcům

V rámci této aktivity budou experti příjemcům poskytovat servis ve formě individuálních konzultací/poradenství přímo u jednotlivých rodin. V rámci této aktivity by tedy měly být dále upevňovány a prohlubovány znalosti, které příjemci získají v rámci aktivity A 1. 1. 4.

Osobní konzultace budou nejprve prováděny českými experty, následně bude tato role postupně předána místnímu expertovi (či skupině expertů).

Osobní konzultace, poskytované českými experty proběhnou během projektu u každého příjemce minimálně 2x v roce 2016 a 3x v roce 2017. Návštěvy budou alespoň přibližně rovnoměrně rozloženy do celého roku. Expert (či skupina expertů) zároveň bude příjemcům po celou dobu řešení projektu dlouhodobě k dispozici pro poskytování odborných konzultací, ty mohou probíhat např. telefonicky, emailem, či osobně. V první polovině roku 2018 následně proběhne u každého příjemce ještě jedna návštěva společně s místním zemědělským poradcem, během které bude český expert sledovat práci místního experta a poskytne mu následně konstruktivní zpětnou vazbu.

Od začátku sezóny v roce 2017 se konzultací českých expertů bude účastnit také místní expert (či experti), který bude plně financován TRA. Jeho výběr provede TRA za spolupráce s českými experty. Tento expert (či experti) bude zároveň proškolen v rámci aktivity A1.2.1 a během účasti místního experta na konzultacích prováděných českými experty budou dále prohlubovány jeho znalosti. Od druhé poloviny roku 2017 bude místní expert (či skupina expertů) příjemcům zároveň poskytovat poradenství a konzultace samostatně, a to až do konce roku 2019.

A 1.1.6. Návštěvy vybraných úspěšných pěstitelů, či provozů, výměna zkušeností

V rámci této aktivity navštíví všech 50 zemědělců zapojených do projektu vybrané úspěšné pěstitele, či provozy v BiH (ideálně v Tešanji či okolí), kteří pěstují ovoce a zeleninu ve fóliovnících. Během návštěv budou mít možnost prohloubit své znalosti a zároveň získat cenné informace od zkušenějších pěstitelů. Při těchto návštěvách budou probíhat realizátorem řízené diskuze mezi zemědělci, v jejichž rámci si budou předávat informace, rady a zkušenosti z oblasti svého podnikání.

Návštěvy budou vždy pořádány pro menší skupiny farmářů, a to o maximálním počtu 10 lidí. V roce 2017 bude pro každou skupinu zorganizována 1 celodenní návštěva, při které budou navštíveny minimálně 2 lokality. V roce 2018 navštíví každá skupina během jednoho dne vybrané nejlepší zemědělce ze skupiny 50 zemědělců zapojených do projektu.

Jednotlivých návštěv se zároveň bude účastnit zástupce TRA, či jimi vybraný zemědělský poradce zapojený do projektu.

Realizátor společně s partnerem TRA naplánuje, zorganizuje a logisticky zajistí dané demonstrační návštěvy a bude pomáhat řídit výše zmíněné diskuze. Dopravu farmářů zajistí realizátor.

Výstup 2 - Kvalitní poradenské a vzdělávací služby v Tešanji a bezprostředním okolí

Dosažením tohoto výstupu dojde ke zlepšení poradenských a vzdělávacích služeb pro sektor zemědělství v Tešanji a bezprostředním okolí

Indikátor dosažení výstupu je následující:

Vzdělávací centrum při TRA rozšířilo od roku 2017 své aktivity v sektoru zemědělství min. o jeden vzdělávací kurz.

Od roku 2018 získává alespoň 45 rodin subvence na zemědělskou produkci ve fóliovnících

A 1.2.1 Pokročilé školení zemědělských poradců

V rámci této aktivity proběhne série školení pro jednu skupinu zemědělských poradců (10-15 osob). Během školení si všichni rozšíří své znalosti v oblasti pěstování ovoce a zeleniny ve fóliovnících tak, aby byly schopni samostatně poskytovat kvalitní zemědělské poradenství nejen příjemcům projektu, ale i všem dalším budoucím zájemcům o poradenské služby.

Realizátor připraví společně s TRA minimální požadavky v oblasti kvalifikace a vzdělání, které by měli splňovat účastníci školení. Prvotní výběr účastníků následně provede TRA, především z řad agronomů spolupracujících s TRA, dále pak z řad příslušně kvalifikovaných odborníků ze zemědělských škol, kantonálního ministerstva, municipality atd. TRA bude výběr konzultovat s realizátorem a ČRA. V případě, že TRA vybere k účasti větší počet uchazečů, než bude umožňovat kapacita školení, konečný výběr účastníků provede realizátor, společně s ČRA.

Školení budou pokrývat tyto tematické oblasti:

1. Výroba sazenic
2. Příprava půdy
3. Pěstování zeleniny a ovoce ve fóliovnících (se zaměřením především na papriky, rajčata, okurky a další ekonomicky nejvýhodnější plodiny identifikované v rámci A 1.3.1)
4. Hnojení a ochrana rostlin
5. Přehled organického zemědělství, udržitelné zemědělství
6. Požadavky mezinárodních standardů (GlobalGAP)
7. Údržba fóliovníků (součástí také informace o vytápění fóliovníků)
8. Kultivace půdy (vodní/vzdušný režim)
9. Zavlažovací systém
10. Správné metody sklizně, posklizňová úprava

Školení budou probíhat v místním jazyce, či s překladem do místního jazyka. Realizátor zajistí školicí materiály obsahující nejdůležitější informace. Tyto materiály budou vypracovány v místním jazyce a poskytnuty účastníkům. Každé z témat bude proškolené minimálně v průběhu 2 dnů a v celkovém rozsahu minimálně 12 hodin.

O realizovaných školeních budou vedeny záznamy (prezenční listiny, školicí materiály, vyhodnocení znalostních testů před a po školení, fotodokumentace), které budou předloženy zadavateli (ČRA) ve formě příloh průběžné zprávy.

Partner projektu TRA zajistí koordinaci s příjemci, napomůže s organizací školení a bezplatně poskytne vhodné prostory pro realizaci školení.

osnova tématu školení A 1.2.1 Pokročilé školení zemědělských poradců

č.	název	obsah	rozsah (hod)	hod na téma	hodin bez prakt. části	hodin prakt. části	praktická část - témata (tvoří 1/4 školení)
1	Výroba sazenic	morfologie osiva, způsoby předsetové úpravy osiva	4	12	9	3	praktická část - témata (tvoří 1/4 školení)
		morfologie jednotlivých druhů, kvalitativní požadavky na sadbu	4				
		Způsoby předpěstování a ošetřování sadby (teploty, termíny, zálaha apod.)	4				
2	Příprava půdy	půdní podmínky v zelinářství	6	12	9	3	práce s mechanizací - místní expert
		technologie přípravy půdy	6				
3	Pěstování zeleniny a ovoce ve fóliovnících	Zahradnické stavby. Produkční stavby kryté sklem, fólií, sítl.	4	24	18	6	praktická ukázka na farmě - místní expert
		produkce paprik, botanická charakteristika, význam a technologie pěstování, sklizeň a jakostní třídění	4				
		produkce rajčat, botanická charakteristika, význam a technologie pěstování, sklizeň a jakostní třídění	4				
		produkce okurek, botanická charakteristika, význam a technologie pěstování, sklizeň a jakostní třídění	4				
		technologie produkce vybraných druhů zelenin dle plodiny identifikované v rámci A 1.3.1	8				
		výživa zeleniny, nároky jednotlivých druhů, výpočet množství živin	7				
4	Hnojení a ochrana rostlin	Ochrana rostlin, způsoby, integrovaná ochrana, biologická ochrana	5	12	9	3	výpočet potřeby hnojiv, chem. Ošetření
		Ekologická produkce zeleniny, význam, současný stav	3				
5	Přehled organického zemědělství, udržitelné zemědělství	Zásady ekologického zemědělství, kvalita bioproduktů, biodiverzita	3	13	9,75	3,25	exkurze na biofarmu (pokud je) - místní expert
		Ekologická produkce zeleniny, výživa, ochrana, produkce, příklady jednotlivých zelenin	4				
		Systémy integrované produkce zeleniny	3				
6	Požadavky mezinárodních standardů (GlobalGAP)	Certifikace zemědělských podniků, kvalita produktů	12	12	9	3	místní expert
7	Údržba fóliovníků	údržba, technické možnosti, vytápění	12	12	9	3	prohlídka fóliovníku - místní expert
8	Kultivace půdy (vodní/vzdušný režim)	ošetřování porostu během sezóny, likvidace plevelů, okopávání a pletí	12	12	9	3	praktické ukázky v porostu - místní expert
9	Zavlažovací systém	závlahy v zelinářství, kvalita vody, zásady zavlažování	12	12	9	3	ukázka závlahového systému - místní expert
10	Správné metody sklizně, posklizňová úprava	technologie sklizně vybraných druhů, posklizňová úprava, požadavky na jakost jednotlivých druhů	12	12	9	3	jakostní třídění produktů

Časový rozsah: 133 hodin

Odpovědní školitelé:

- Ing. Tomáš Kopta
- Prof. Robert Pokluda
- Ing. Miloš Jurica
- Ing. Izudin Klokić
- Prof. Goran Perković
- Ing. Senad Osmanagić

A 1.2.2 Přenos know-how v oblasti podpory rozvoje zemědělské produkce

V rámci této aktivity zhodnotí realizátor společně s TRA fungování vzdělávacího centra působícího při TRA a budou hledány možnosti pro případné zlepšení či rozšíření jeho aktivit.

Realizátor zorganizuje sérii workshopů pro skupinu tvořenou pracovníky TRA, a případně také zaměstnanci municipality a kantonálního ministerstva, na téma podpory rozvoje zemědělské produkce. Workshopy budou co nejvíce interaktivního charakteru s dostatečným prostorem pro dotazy ze strany účastníků. Čeští experti během nich představí situaci v ČR a podělí se s bosenskými kolegy o své zkušenosti v oblasti rozvoje zemědělské produkce a v oblasti poskytování vzdělávacích služeb. Během workshopu dojde k výměně know-how a uchazečům bude poskytnuto poradenství, především s cílem dále rozvíjet aktivity vzdělávacího centra působícího při TRA.

Jedním z témat bude také podpora organického zemědělství a jeho rozvoj v ČR, případně v EU, a zkušenosti ČR s plněním mezinárodních standardů budou také tématy workshopů. Jeden workshop bude dále zaměřen na motivační systémy pro podporu zemědělské produkce, například tedy dotační politiku. Účastníky by měli být především příslušní relevantní pracovníci municipality Tešanj, případně kantonálního ministerstva.

Účastníci workshopu by se měli zároveň účastnit školení relevantních tematických okruhů, školených v rámci aktivity A 1. 2. 1 (téma 5 - Přehled organického zemědělství, udržitelné zemědělství a téma 6 - Požadavky mezinárodních standardů).

Celkem bude realizováno 6 celodenních workshopů, každý rok by měly být zorganizovány 2 workshopy. Každého workshopu by se mělo účastnit 10 - 15 osob. Kromě pracovníků TRA můžou být přizváni zástupci dalších zainteresovaných subjektů – např. zemědělských škol, kantonálního ministerstva, municipality, či soukromého sektoru apod.

Workshopy budou probíhat v místním jazyce, či s překladem do místního jazyka. Realizátor zajistí školicí materiály, obsahující nejdůležitější informace. Tyto materiály budou vypracovány v místním jazyce a poskytnuty účastníkům. O realizovaných workshopech budou vedeny záznamy (prezenční listiny, školicí materiály, fotodokumentace), které budou předloženy zadavateli (ČRA) ve formě příloh průběžné zprávy.

Workshopy budou pokrývat výše zmíněná témata, případně další, dle potřeby partnera projektu (TRA). Ve formě přílohy průběžné zprávy bude ČRA předložen indikativní program workshopu, či workshopů na další etapu. Realizátor dále, s dostatečným předstihem (alespoň 3 týdny) před konáním workshopu, předloží ČRA ke schválení program workshopu a seznam účastníku, včetně seznamu českých expertů (pokud se bude jednat o experty, kteří nejsou součástí stálého realizačního týmu, bude ČRA předloženo také jejich CV).

Partner projektu TRA zajistí účast vhodných účastníků, z větší části zajistí organizaci workshopů a bezplatně poskytne vhodné prostory pro jejich realizaci.

Výstupem workshopů bude návrh doporučení pro budoucí rozvoj aktivit v oblasti podpory rozvoje zemědělské produkce, především pak podpory menších zemědělců v Tešanji či blízkém okolí. Součástí dokumentu bude také návrh strategie pro postupné zavádění těchto doporučení. Dokument bude předán ČRA ve formě přílohy příslušné průběžné zprávy.

Výstup 3 - Posílený hodnotový řetězec produkce

Dosažení tohoto výstupu povede k posílení hodnotových řetězců produkovaných plodin, díky čemuž budou mít příjemci projektu zajištěný stabilní odběr produkce

Indikátor dosažení výstupu je následující:

Alespoň 45 rodin má stabilní odbyt produkce od roku 2017.

A 1.3.1. Zhodnocení potřeb lokálních trhů a možnosti umístění budoucí produkce na trh

V rámci této aktivity bude provedena analýza lokálního trhu z hlediska poptávky po ovoci a zelenině, především se zaměřením na možné uplatnění produkce pěstované ve fóliovnících (zejména cibule, špenát, salát, papriky, rajčata a okurky).

Současně ale bude také zvažována produkce jiných plodin a hledány možné mezery na trhu a potenciální příležitosti, aby tato analýza mohla sloužit i jako podklad pro další směřování rozvoje zemědělství v Tešanji v oblasti podpory menších zemědělců či jako podklad pro realizaci dalších projektů realizovaných partnerem.

Výsledkem analýzy bude studie, která bude obsahovat veškeré zjištěné poznatky týkající se situace na trhu, poptávky a nabídky produkce pěstované ve fóliovnících, pohybu cen hlavních plodin v průběhu roku, identifikace případných mezer na trhu apod.

Tato studie bude vypracována ve spolupráci s pracovníky TRA, kteří se na její přípravě budou aktivně podílet, tak aby byly schopni v budoucnu obdobnou analýzu samostatně vypracovat. Finální verze dokumentu v místním jazyce bude předána TRA, česká, či anglická verze dokumentu bude předána ČRA ve formě přílohy průběžné zprávy.

Úkolem analýzy trhu bude vyhodnotit prostředí v rámci regionu Tešanj. Zjistit současnou situaci na trhu ovoce a zeleniny z hlediska nabídky od konkurence a existenci substitutů. Identifikovat lokální trh a cílový segment potenciálních zákazníků, jejich preference, přání a velikost poptávky. Rovněž vyhodnotit, optimální cenu akceptovatelnou potenciálními zákazníky.

Analýza trhu se bude skládat ze dvou základních částí...

1. Průzkum trhu – shromáždění, analýza, syntéza výsledků,
2. Plánování (ze zjištěných výsledků) – poptávky, potřeb a vlastností cílových subjektů (potenciálních zákazníků i zemědělců), konkurence příp. alternativ ve způsobu uspokojení zjištěných potřeb,

Marketingový výzkum bude vycházet z primárních a sekundárních dat. Prostřednictvím sekundárních dat budou vyhodnocena vstupní data o zkoumaném trhu a základní makroekonomické ukazatele (příjem obyvatel aj.). Primární data budou zajištěna prostřednictvím dotazníkového šetření cílových segmentů: relevantních skupin zákazníků (spotřebitelé, prodejci aj.) a producentů (farmáři, zpracovatelé). Průzkum trhu bude probíhat ve spolupráci s pracovníky TRA. Získaná data budou dále analyzována a vyhodnocena. Na základě získaných výsledků bude připravena predikce poptávky, analýza konkurence a stanoveny strategie pro uplatnění produktu na trh v rámci daného hodnotového řetězce.

Zdroji ověření realizace těchto aktivit budou vyplněné dotazníky, hodnotící zprávy a návrhy strategií. Rovněž bude doložena fotodokumentace konkrétních míst provádění dotazníkového šetření včetně jeho časového rozsahu.

A 1.3.2 Školení příjemců o finančním řízení a marketingu

V rámci této aktivity proběhnou opakovaná školení jednotlivých kooperativ zabývající se postupy finančního plánování produkce. Tato školení budou obsahovat i praktické ukázky. V rámci této aktivity realizátor seznámí kooperativy s přínosy, ale i riziky půjček a podobných způsobů získání peněz pro investice a bude klást důraz na jasné vysvětlení rizik spojených s půjčkami a seznámí účastníky s tím jak tato rizika a stejně tak potenciální zisky spočítat. Součástí bude také školení o vedení záznamů o produkci a bude zajištěno, aby příjemci tyto záznamy pravidelně (min. vždy po skončení sezóny) poskytovaly jak realizátorovi, tak TRA. Realizátor následně předá tyto záznamy v ucelené, případně zjednodušené a souhrnné (vždy za 1 příjemce), podobě předá ČRA ve formě přílohy průběžné zprávy.

Dále budou probíhat školení o marketingu, zásadách prodeje zemědělských produktů, jejich zacílení na trh a obdobných znalostech nutných k úspěšnému odbytu produktů na trhu. Příjemcům by měl partner projektu TRA poskytovat pomoc s marketingem a prodejem produkce, přesto je ale nutné, aby příjemci sami získali základní znalosti v této oblasti a byli schopni vlastní aktivity.

Díky školení budou příjemci schopni úspěšně a hlavně ziskově řídit nejen produkci, ale také prodej vlastního ovoce a zeleniny. Pro účastníky školení budou zároveň vypracovány vzdělávací materiály, které jim budou po každém školení předány.

Školení se zároveň bude, především jako pozorovatel, účastnit také zástupce TRA, zejména proto, aby TRA měla přehled o obsahu školení a vědomostech, které příjemci získají, a mohla s těmito informacemi dále pracovat.

Školení budou probíhat v místním jazyce, či s překladem do místního jazyka. Realizátor zajistí školicí materiály, obsahující nejdůležitější informace. Tyto materiály budou vypracovány v místním jazyce a poskytnuty účastníkům. Aby bylo dosaženo maximální efektivity školení a zajištěna dostatečná participace účastníku, tak budou příjemci rozděleni do 5 skupin o přibližně stejném počtu účastníků. Školení v každém z těchto dvou okruhů proběhne alespoň 4x v průběhu realizace projektu pro každou skupinu, a to vždy v rozsahu alespoň 4 h pro každý okruh (tedy vždy min. 4h školení ve finančním řízení a min. 4h školení v marketingu).

O realizovaných školeních budou vedeny záznamy (prezenční listiny, školicí materiály, vyhodnocení znalostních testů před a po školení, fotodokumentace), které budou předloženy zadavateli (ČRA) ve formě příloh průběžné zprávy.

Partner projektu TRA zajistí koordinaci s příjemci, napomůže s organizací školení a bezplatně poskytne vhodné prostory pro realizaci školení.

Školení:

Okruh I. - Finanční plánování

1. Kalkulace nákladů, výnosů a hospodářského výsledku:

- případová studie zaměřená na analýzu produkčních, výnosů a hospodářského výsledku modelového podniku zaměřeného na výrobu konkrétního ovoce a zeleniny v lokálních podmínkách regionu Tešanj pro konkrétní způsob výroby (např. skleníky) - **1,5 hodiny**
2. Úvod do finančního plánování produkce:
- obecné seznámení se základní problematikou finančního plánování zemědělského podniku,
  - způsoby plánování zemědělské produkce a nástroje k tomuto účelu využívané,
  - případová studie: tvorba plánu produkce podniku podle zjištěných údajů z kalkulace nákladů – **1,5 hodiny**
3. Možnosti financování zemědělského podniku:
- seznámení se zdroji financování podniku (externí, interní, vlastní, cizí),
  - hodnocení rizika a vysvětlení rozdílů a adekvátnosti využití vlastních nebo cizích zdrojů,
  - bližší vysvětlení relevantních zdrojů využitelných pro cílovou skupinu (aktuální dotační tituly, komerční půjčky aj.) - **1,5 hodiny**
4. Investice zemědělského podniku:
- seznámení s logikou investiční činnosti v rámci zemědělské výroby,
  - typy investic a jejich hodnocení,
  - Proces rozhodování o investici v rámci zemědělské výroby a zpracování. – **1,5 hodiny**

Okruh II. - Marketing

1. Seznámení s marketingem:
- Vysvětlení co je marketing, k čemu jej zemědělci využijí a jaké nástroje mohou používat,
  - Marketingový proces: způsoby zajištění prodeje a dosažení zisku,
  - Podnikatelská koncepce: Vize - výhled do budoucnosti, Podnikatelský nápad (příklady úspěšných zemědělských podniků) - **1,5 hodiny**
2. Marketingová strategie:
- Analýza trhu: cílového zákazníka, konkurence, seznámení s technikami marketingové analýzy,
  - Cenové strategie: typy strategií a vhodnost jejich využití: aplikace na konkrétní ovoce a zeleninu- **1,5 hodiny**
3. Distribuce a propagace
- Krátké nabídkové řetězce, vysvětlení možností distribuce v rámci alternativních způsobů (bedýnky, bio tržnice, vlastní sběr, aj.),
  - Klasický nabídkový řetězec: velikost a důležitost jednotlivých distribučních cest, které jsou v regionu Tešanj využitelné (zprostředkovatelé, velkoobchody, odbytová družstva, aj.),

- Strategie výdajů / úspor na reklamu, propagaci a podporu prodeje- **1,5 hodiny**
- 3. Marketingový plán: každý účastník kursu nakonec vypracuje vlastní marketingový plán, který bude zaměřen na:
  - Výrobek,
  - Konkurenční výhody,
  - Marketingové cíle,
  - Pozice na trhu,
  - Cenu,
  - Distribuci a propagaci - **1,5 hodiny**

Podklady pro výuku budou vycházet z relevantní odborné literatury, pro konkrétní příklady a kalkulace budou využita rovněž data z předcházejících aktivit projektu.

Zdroji ověření realizace těchto aktivit budou prezenční listiny, zprávy ze školení, fotodokumentace a školící materiály.

Časový rozsah: 1 školení = **12 hodin** (2 dny) x 5 skupin x 4 opakování = **240 hodin školení celkem**

Odpovědní školitelé:

- Ing. Tomáš Kopta
- Prof. Robert Pokluda
- Ing. Miloš Jurica
- Ing. Vojtěch Tamáš
- Ing. Izudin Klokić
- Prof. Goran Perković
- Ing. Senad Osmanagić

A 1.3.3 Podpora marketingu a odbytu produkce

Realizátor zorganizuje sérii školení pro skupinu tvořenou pracovníky TRA, a případně také zaměstnanci municipality a kantonálního ministerstva na téma marketing a podpora odbytu produkce (včetně skladování a logistiky). Během školení získají účastníci znalosti o hlavních formách podpory produkce a marketingu (včetně branding, možnostech vzniku regionálních značek, ekologické certifikace apod.) a především také o zkušenostech s marketingem v České republice či v EU.

Agrobyznys

1. Úvod k současnému podnikatelskému prostředí v agrobyznysu:

Globalizace a lokalizace současného agrobyznysu, vysvětlení základních principů funkce současných komoditních řetězců, síťových struktur a postavení jednotlivých aktérů v rámci konkrétních tržních struktur – **2 hodiny**
2. Případová studie na konkrétní komoditní řetězec (porovnání možností výrobce v současných podmínkách dle velikosti, zaměření aj – **2 hodiny**
3. Možnosti vstupu na současný trh (konkrétní příklady úspěšných podniků),

- Formy zapojení se do komoditní vertikály (long supply management) – **2 hodiny**
- 4. Formování vlastního komoditního řetězce (short supply management) – **2 hodiny**
- 5. Marketing a specializace (výrobou, výrobkem, brandingem, aj.) – **2 hodiny**

Časový rozsah: 1 školení = **12 hodin** (2 dny) x 3 opakování (1x v roce 2016 a 2x v roce 2017)
= **36 hodin školení celkem**

Odpovědní školitelé:

- Ing. Tomáš Kopta
- Ing. Miloš Jurica
- Ing. Vojtěch Tamáš
- Ing. Izudin Klokić
- Prof. Goran Perковиć
- Ing. Senad Osmanagić

Do realizačního týmu budou rovněž zapojeni externí spolupracovníci, kteří budou využíváni k praktickým konzultacím ukázkám dobré praxe v Bosně a Hercegovině – jde například o dodavatele fóliovníků, sadebního materiálu, školení odbytového družstva Družstvo BIOS p.o. (Visoko). V této aktivitě počítáme s aktivním přispěním jak TRA jako nejlepšího znalce místních poměrů a možností tak i s místními experty (například Mgr. Klokić - viz kapitola 7.7. Management a organizace a CV), kteří si prošli celým dodavatelským řetězcem od výroby, zpracování, balení, marketingu až do samotného prodeje a uplatnění na trhu v BiH a zahraničí. Čeští experti (například Ing. Vojtěch Tamáš, Ph.D – viz Jmenný přehled ostatních členů týmu) uplatní svoje specifické znalosti z oblasti agrobusiness, marketing a finančního řízení podniku a aktivně se zapojí i zbytek naší zvláštní propagační skupiny (podrobně v příloze č. 3 - Návrh propagace ZRS ČR), která poskytne i jiný pohled než jen čistě marketingový, např. propagační kanály.

Série školení započne již v roce 2016, celkem proběhnou 3 školení. V prvním pololetí 2017 bude přidán rovněž Workshop, který je požadován ZD.

Součástí školení bude v roce 2017 také workshop s účastníky, během kterého budou společně s TRA identifikovány nejvhodnější postupy pro podporu odbytu produkce 50 rodin zapojených do projektu. Výsledkem tohoto workshopu bude plán podpory odbytu produkce (včetně skladování, logistiky, marketingu) pro výše zmíněných 50 producentů do roku 2019 a doporučení pro následující roky. Plán bude obsahovat nejdůležitější milníky a očekávané termíny pro jejich dosažení.

Školení budou zorganizována v letech 2016 a 2017 a budou probíhat v místním jazyce, či s překladem do místního jazyka. Realizátor zajistí školicí materiály, obsahující nejdůležitější informace. Tyto materiály budou vypracovány v místním jazyce a poskytnuty účastníkům. O realizovaných workshopech budou vedeny záznamy (prezenční listiny, školicí materiály, fotodokumentace), které budou společně s plánem podpory produkce předloženy zadavateli (ČRA) ve formě příloh průběžné zprávy.

Partner projektu TRA zajistí účast vhodných účastníků, z větší části zajistí organizaci školení a bezplatně poskytne vhodné prostory pro jejich realizaci.

Od roku 2017 bude TRA aktivně spolupracovat s příjemci a bude organizovat aktivity pro podpoření odbytu jejich produkce, a to až do konce roku 2019. Aktivity budou vycházet s plánu podporu vytvořeného na workshopu realizovaném v rámci této aktivity (A 1. 3. 3.). TRA bude po celou dobu aktivně spolupracovat s příjemci, tak aby byly schopni v těchto aktivitách následně samostatně pokračovat. Experti realizátora budou po dobu trvání projektu TRA k dispozici pro případné konzultace. TRA zároveň povede příjemce k vzájemné spolupráci, tak aby příjemci mohli lépe vyjednávat výkupní ceny, či výhodněji nakupovat vstupy.

6. Postup realizace a monitoring

Postup realizace projektu

Postup realizace projektu kopíruje navržený harmonogram – Příloha č. 2 Smlouvy

Rok 2016 (druhá polovina roku)

1. Ihned po zahájení projektu bude hlavní manažer projektu informovat příjemce projektu o výsledcích veřejné zakázky a začne mobilizace expertů zapojených do projektu.
2. Dojde k mobilizaci expertů na české a bosenské straně
3. Proběhne úvodní jednání se zástupci příjemce agenturou TRA a odbornými experty z České republiky a Bosny a Hercegoviny – představení týmu a úkolů vyplývajících z povinností realizátora vůči ČRA – nastavení harmonogramu průběhu projektu.
4. Vyjasnění povinností obou stran (příjemce x realizátor) – potvrzení závazků jednotlivých aktérů formou MoU.
5. Po vyjasnění průběhu projektu, povinností a práv realizačního týmu, dojde k výběru požadovaného počtu příjemců (aktivita 1.1.1) – výběr provede TRA – bude shodný s výběrem příjemců dodávek fóliovníků (aktivita 1.1.2 – není součástí projektu).

V rámci svých povinností, společnost GEOtest bude koordinovat i aktivity, které nejsou součástí tohoto projektu. Jde zejména o samotnou dodávku fóliovníků – aktivita 1.1.2. V tomto bodě společnost GEOtest spatřuje výhodu, neboť se účastní výběrového řízení na dodávku 50 fóliovníků a školení – koordinace obou projektů jedním realizátorem je nesporným přínosem pro bezproblémový průběh obou projektů. Společnost GEOtest určila pro realizaci obou projektů stejný realizační tým, tak aby v případě úspěhu ve výběrovém řízení se projektům věnovali titíž lidé – je nutné zamezit jakýmkoli komunikačním problémům – koordinace tolika aktivit, školení, příjemců, expertů, zájmů, kulturních a sociálních odlišností, klade extrémní požadavky na samotné řízení projektu.
6. Sjednání schůzky zástupců zastupitelského úřadu České republiky a presentování zahájení spolupráce na projektu – PR aktivity – schůzka vyvolá zájem místních médií o projekt a vytvoří pozitivní obraz realizovaného projektu.
7. Jsou zahájena školení – TRA poskytne prostory pro školení – s ohledem na požadavek proškolení 50 příjemců rozdělených do minimálně 5 skupin v jeden čas – budou kladeny nemalé nároky na zajištění důstojných prostor pro školení.
8. Po výběru 50 příjemců bude provedeno jejich školení obsahem tématy aktivity 1.1.4
9. Po realizaci aktivity 1.1.4 bude následovat aktivita 1.1.5 – „individuální konzultace“ – jde o poměrně časově náročnou aktivitu, kde předpokládáme, že bude možné navštívit maximálně 5 příjemců jedním expertem za den. Předpokládá se úzká součinnost s TRA,

časová souslednost jednotlivých návštěv. Poslední série konzultací se uskuteční v první polovině roku 2018.

Individuálních konzultací se budou účastnit rovněž naši bosenští experti, kteří budou tyto konzultace poskytovat i mimo tyto požadované dny – každý příjemce obdrží kontakt na lokálního experta a bude se na něho moci kdykoli v průběhu projektu obrátit. Tyto mimořádné dotazy budou zaznamenávány a na konci každého roku vyhodnocovány.

10. Organizace 2 workshopů navazujících na dokončení aktivity – 1.2.1 – v rozsahu ZD

11. Zahájeny práce na Aktivitě 1.3.3 – podpora marketingu a odbytu produkce

12. V průběhu realizace projektu budou svolávána pravidelná setkání projektového týmu (pravděpodobně 1 x za měsíc), kde se budou řešit případné problémy vyplývající z průběhu projektu. V případě potřeby mohou být jednání svolána ad hoc neboť za společnost GEOtest bude projekt koordinovat projektový manažer žijící v Bosně a Hercegovině.

13. Probíhá průběžná propagace projektu – aktivita – PR aktivity – **Příloha č. 3**

14. Závěrečné zhodnocení realizace projektu v roce 2016 – návrhy a doporučení k realizaci v roce 2017

15. Zpracování a odevzdání ročních zpráv o realizaci projektu.

Rok 2017

16. Pokračování v individuálních konzultacích – aktivita 1.1.5

17. Probíhá kontrola instalovaných fóliovníků – druhá polovina = 25 ks

18. Identifikace a dodání vhodného sadebního materiálu – aktivita 1.1.3 – předpokládáme, že dodávka bude rozdělena na dvě části – druhá proběhne na jaře v roce 2018 – o návrhu rozhodne ČRA

19. Proběhne pokročilé školení zemědělských poradců – aktivita 1.2.1

20. Pokračuje aktivita 1.2.2 – přenos know-how – organizací dalších dvou workshopů

21. Pokračují práce na dalších aktivitách v rámci výstupu 1.3 – Posílený hodnotový řetězec produkce – jde o aktivity 1.3.1 (výstupem je analýza lokálního trhu – dokončení I. polovina roku 2017), aktivita 1.3.2 – školení příjemců o finančním řízení a marketingu (probíhá až do konce roku 2018 – celkem 4x každý příjemce) a aktivita 1.3.3 – Podpora marketingu a odbytu produkce – v rámci aktivity je organizován i 1 workshop s tematikou dle ZD

22. Aktivita 1.1.6 – organizace návštěvy vybraných úspěšných pěstitelů – konkrétní úspěšní pěstitelé, kteří budou navštíveni, budou vybráni na základě výstupů aktivity A 1.1.3 Identifikace a dodání vhodného sadebního materiálu, hnojiv, ochranných prostředků. Po provedení výše zmíněné aktivity a vybrání vhodných kultur ve spolupráci s TRA bude organizována návštěva provozů, které jsou zaměřené na konkrétní kultury s nejlepšími výsledky. Tento postup zajistí největší míru přidané hodnoty, jelikož se zaměří na konkrétní kultury a pokud možno i odrůdy zeleniny, které následně budou pěstovány příjemci. Zároveň vezmeme v potaz i analýzu půdy provedenou TRA a bude vybrána lokalita s co nejpodobnějším složením půdy jako v Tešanji. Můžeme prozatím uvést příklad - okolí Visoko a smluvní pěstitelé Družstva BIOS, dále okolí Cazina a spolupracující pěstitelé s Ing. Osmanagićem, atd. Přihlédneme i ke vzdálenosti od Tešanje abychom zajistili co nejkomfortnější průběh návštěvy pro příjemce.

23. V první polovině roku 2017 budou vytvořeny letáky v požadovaném množství a kvalitě (300 ks anglicky a 300 ks bosensko-hercegovsky) – budou moci být využity fotografie, které byly pořízeny na konci roku 2016 – po dodání a instalaci fóliovníků – na konci roku budou dotištěny letáky, které zohlední první úspěšnou sklizeň.
24. Závěrečné zhodnocení realizace projektu v roce 2017 – návrhy a doporučení k realizaci v roce 2018
25. Zpracování a odevzdání ročních zpráv o realizaci projektu.

Rok 2018

26. Dokončení zbývajících aktivit
27. Předání a zhodnocení projektu za přítomnosti zástupců ZÚ, místní samosprávy a dalších zainteresovaných organizací.
28. Vypracování Závěrečné zprávy o realizaci projektu

Monitoring – kontrola kvality

Za účelem zajištění vysoké spolehlivosti všech pracovních postupů a jejich neustálé zlepšování, používá společnost GEOtest zavedený a auditovaný systém managementu s názvem Integrovaný systém managementu jakosti (IQMS), který slouží jako podklad pro vyhodnocení kvality provedené práce. IQMS vychází z normy ISO 9001: 2000 a Environmental Management System ISO 14001: 2004. GEOtest garantuje, že se projekt provádí v souladu s jasně danými postupy a že budou zohledňovat specifické situace v oboru a v regionu během realizace celého projektu. Řízení kvality je prováděno v průběhu celého procesu implementace projektu, s cílem zajistit správný rozsah, soulad s projektem, spolehlivost dat, nestranné závěry, užitečná doporučení a to srozumitelným jazykem a strukturou. Dalším ukazatelem kvality je, že zprávy jsou doručovány včas.

Úvahy ohledně kvality výstupů projektu rovněž řídí složení a výběr členů týmu, spolupracujících organizací, se zvláštním zřetelem na jejich profesní dovednosti a znalosti.

Všichni experti mají prokazatelně analytické schopnosti a vynikající presentační schopnosti.

Společnost GEOtest a tým externích spolupracovníků si velmi dobře uvědomují rozsah poskytovaných konzultačních služeb a proto všichni souhlasili se zřízením pozice **Manažer kvality** v projektovém týmu. Manažer kvality bude podporovat jednotlivé členy v týmu v jejich povinnostech, zejména pak soulad poskytovaných výstupů se ZD. Bude kontrolovat, aby nedocházelo k odchylkám od schváleného Projektu a aby byly výstupy včas a řádně předávány. Zároveň bude kontrolovat soulad s interními předpisy a postupy společnosti GEOtest.

Monitoring realizace aktivit jednotlivých výstupů projektu bude probíhat průběžně a realizátor bude informovat zástupce ČRA a ZÚ o vývoji formou průběžných a ročních zpráv.

Realizátor bude zároveň zodpovědný i za koordinaci realizace ostatních veřejných zakázek vypsaných ČRA v rámci tohoto projektu (A1.1.2, případně další ad hoc drobné zakázky na dodávky dle potřeby projektu, které nejsou uvedeny v projektovém dokumentu). Předmětem této koordinace bude především zprostředkování komunikace mezi dalšími realizátory ostatních zakázek projektu a místními partnery projektu a zajištění jednotného vystupování v rámci projektu před místními partnery.

Společnosti GEOtest jsou známa specifika a technické parametry výstupů aktivity 1.1.2 – pro tento účel spolupracuje s renomovaným dodavatelem fóliovníků a služeb s tímto oborem souvisejících Družstvem BIOS o. z., které má celou řadu úspěšných realizací projektů financovaných mezinárodními organizacemi – USAID, UNDP apod.

7. Faktory kvality a udržitelnosti výsledků projektu

7.1. Participace a vlastnictví projektu příjemci

V průběhu identifikace a formulace projektu probíhaly diskuze s partnerem projektu (TRA). Jejich aktivní zapojení do procesu přípravy jim umožnilo ovlivnit závěrečnou podobu projektu tak, aby co nejvíce reagoval na místní potřeby.

Partner projektu se bude ve značné míře podílet na projektu a bude aktivně spolupracovat s realizátorem projektu. TRA bude také realizovat část aktivit a postupně bude přebírat více zodpovědnosti. V roce 2019 následně bude samostatně pokračovat v poskytování poradenství a poskytování podpory v oblasti marketingu a zajištění odbytu.

V průběhu projektu bude zajištěna aktivní participace příjemců projektu na jeho realizaci a budou motivováni k tomu, aby vyjadřovali své názory a potřeby a měli tedy možnost případně ovlivnit jeho realizaci a obsah jeho aktivit.

Po podpisu smlouvy zajistí realizátor překlad hlavních částí Projektového dokumentu (konkrétně především kapitoly 5, 6, 7 a 8) a časového harmonogramu do místního jazyka a tento dokument předá partnerovi projektu

Příjemci budou dlouhodobě spolupracovat s realizačním týmem, který vyvine snahu maximálně se přizpůsobit potřebám každého individuálního provozu. Projektový tým bude prezentovat a prosazovat vždy tu nejlepší praxi a metodiku v jednotlivých školicích oblastech, ale nebude vnucovat stejné řešení pro všechny. Prostřednictvím individuálních návštěv provozů zjistíme konkrétní problémy, které se budou individuálně řešit.

Významným parametrem našeho návrhu realizace projektu je účast místních expertů, kteří zajistí, aby konkrétní opatření a témata školení, vždy dávala smysl a splňovala místní předpisy, zvyklosti a možnosti. Takto nemůže dojít k prosazování opatření, které jsou sice bezpochyby přínosná, ale neuplatnitelná v konkrétním místě a čase. Nutno říci, že toto je bohužel slabina mnoha mezinárodních projektů v BiH a má za následek, že příjemci projektu pak nemůžou uplatnit získané vědomosti a ztrácí se pocit vlastnictví a jakékoli participace.

Chceme zajistit pocit vlastnictví maximálním přizpůsobením se potřebám každého jednoho příjemce, za současného plného respektování místní legislativy, zvyklostí, možností a dobré praxe ČR a EU. Půjde vlastně o „malý projekt“ samotného příjemce. Také budeme aktivně naslouchat TRA jako partnerovi, který zná nejlépe místní prostředí tak, aby výstupy mohly být co nejvíce aplikovatelné v lokalitě Tešanje.

Rovněž proškolení zemědělských poradců určených ze strany TRA a generace zisku pro agenturu, bude mít za následek nejen udržitelnost, ale i silný pocit vlastnictví - výstupy školení budou v „trvalém vlastnictví“ TRA.

Samotná hmotná dodávka fóliovníků je významným parametrem ovlivňujícím pocit vlastnictví. Zároveň pokud dojde k okamžitému školení ve výše zmíněných oblastech, musí dojít na straně příjemců k zjednodušení provozu, usnadnění procedur a zvýšení úrody – viditelné výsledky.

Jsme přesvědčení, že metodologie a složení týmu zajistí pocit vlastnictví a přiměřenou

participaci příjemců.

7.2. Vedlejší dopady projektu

Mezi vedlejší dopady projekty lze zahrnout zejména:

- Místní obyvatelé mají neustálý přístup k lokálně vyprodukovaným, kvalitním a nezávadným potravinám
- Zvýšení produkce kvalitní zeleniny a ovoce zároveň podpoří růst navazujícího zpracovatelského průmyslu v oblasti
- Zahájení produkce povede k tvorbě nových pracovních míst
- Zvyšování kapacit TRA zároveň může vést k zlepšení služeb poskytovaných také v jiných oblastech
- Zvýšení produkce kvalitní místní zemědělské produkce může poskytnout prostor pro rozvoj agroturismu

Dalším vedlejším dopadem projektu bude i multiplikace přes zapojení Družstva BIOS p.o. z Visoko, které aktivně podniká v oblasti fóliovníkové výroby a vykupuje zemědělskou produkci. Otevře se tedy další potenciální kanál prodeje pro místní zemědělce a zároveň se dobré postupy dostanou i ke smluvním partnerům družstva, tedy rozšíří se i dalším drobným zemědělcům.

Velký multiplikační efekt vznikne i samotným zapojením BiH expertů. Jedná se o univerzitní profesory, poradce na ministerstvech a jiných zemědělských projektech a přispěvatele do odborných publikací. Během tří let trvání projektu dojde k nevyhnutelnému přenosu zkušeností českých expertů na BiH kolegy a obráceně. Výsledky projektu, dobrá praxe a výměna zkušeností se dostanou daleko za hranice Tešanje. Navázání úzké spolupráce českých a BiH expertů umožní jejich vzájemné zapojení i do dalších projektů. Vzájemná výměna zkušeností je základním předpokladem jakéhokoliv rozvoje, nejen v oblasti zemědělské výroby.

7.3. Sociální a kulturní faktory

Realizátor bude dbát na respektování sociálních a kulturních specifíků v cílové oblasti. Při realizaci aktivit a při formulaci doporučení bude brát zřetel na místní podmínky a dostupné lokální zdroje (např. při doporučení pro přípravu krmiv).

Bez ohledu na specifika Bosny a Hercegoviny jako státu, Federace Bosny a Hercegoviny jako entity a Kantonu Zenica - Doboj jako užšího samosprávného celku, municipalita Tešanj má vlastní specifika. Jedná se o klidnější část BiH, což je dáno především uvědomělou samosprávou, snahou místních obyvatel o aktivní zapojení do výrobních procesů a určitým podnikatelským duchem, podle kterého je Tešanj známa nejen v BiH. Z tohoto pohledu bylo vybráno správné místo pro realizaci projektu.

Municipalita Tešanj aktivně podporuje podnikatelské snahy, o čemž mimo jiné svědčí i živá aktivita v rámci Rady pro místní ekonomický rozvoj (bosenský SLER). Práce SLERU se účastní i TRA - <http://www.opcina-tesanj.ba/biznis/sler-ekonomski-razvoj>. TRA také dle dostupných informací (<http://www.tra.ba/>) představuje velice dobrý příklad jak naložit s místním rozvojem a jsme si jisti, že budeme mít spolehlivého a profesionálního partnera a zejména partnera, který po skončení projektu, náležitě využije jeho výsledků k rozvoji municipality. Výjimečnou pozici Tešanje ve svém hodnocení potvrdila i Světová banka a určila jí jako jedno z nejlepších míst pro podnikání v BiH (<http://www.sarajevotimes.com/the-world-bank-tesanj-as-one-of-the-most-successful-municipalities/>). Nebo oblast municipalit

Tešanje, Tesliće a Žepče jako jednu z 10 nejlepších investičních lokalit (<http://www.opcina-tesanj.ba/component/content/article/130-top-novosti/14466-podruje-opina-teanj-tesli-i-epe-bear-meu-top-10-najboljih-europskih-investicijjskih-lokacija>).

Lidský potenciál je tedy bezpochyby na straně Tešanje. Dalším velice významným faktorem je, že z Tešanje pochází (provozy má v celé BiH) i největší potravinářská skupina v BiH - AS grupa - <http://www.asgroup.ba/> vlastní značky Vispak a Klas - kde do výroby jako surovina vstupuje zelenina a ovoce. Násobící faktor by představoval už avizovaný nákup Vegafruit z Gradačace ze strany AS group (například: <http://novovrijeme.ba/gradacacki-vegafruit-prelazi-u-vlasnistvo-grupacije-as-jelah/>). Vegafruit je jedním z nejvýznamnějších závodů na zpracování zeleniny a ovoce v BiH (mražená zelenina, polotovary, mražené ovoce, zeleninové a ovocné šťávy, atd.). Municipality Tešanj jako spolehlivý partner, TRA jako profesionální agentura a místní společnost AS Tešanj, jako nejsilnější hráč v potravinářském průmyslu v BiH, zajišťují dobré předpoklady pro úspěšnou realizaci projektu.

Původ z Bosny a Hercegoviny jak části expertů, tak i části managementu projektu, zajistí plně respektování všech sociálních a kulturních specifik v cílové oblasti. Náš tým je složen z osob, které mají zkušenosti z realizace projektů v BiH, práce v multikulturním prostředí a týmů, spolupráce s mezinárodními institucemi (USAID, SIDA, UNDP, atd.). Někteří členové týmu mají zkušenosti i z oblasti diplomacie, práce s médii a PR.

Bude se vždy postupovat v souladu s pravidly slušného chování, dobrých mravů a s maximálním zřetelem ke zvláštnostem všech účastníků projektu (jak jednotlivců, tak i institucí). Bude také brán zvláštní zřetel dobrého jména České republiky. Veškeré kroky, které by mohly mít dopad v této oblasti, budeme vždy preventivně konzultovat s ČRA a ZÚ ČR v BiH.

7.4. Rovný přístup žen a mužů

Při přípravě kritérií a následném výběru příjemců projektu budou zohledněna generová kritéria.

V případě stejné kvalifikace u kandidáta muže a ženy bude dána přednost ženě, aby se podpořila participace žen na projektu a také v rámci sektoru. A to až do míry, aby konečný poměr mužů a žen odpovídal skladbě populace v oblasti.

7.5. Vhodná technologie

Předávané know-how a jednotlivá školení budou vycházet z identifikovaných potřeb příjemců projektu. Důraz bude kladem především na přizpůsobení předávaných znalostí tak, aby odpovídali úrovni posluchačů a maximálně odpovídali místním podmínkám. Uvažována bude dostupnost vstupů a přiměřenost nákladů na produkci ve foliovnicích.

Dodané foliovníky budou vhodné pro místní podmínky a nebudou klást přehnané nároky na příjemce při jejich využívání.

7.6. Dopady na životní prostředí

V rámci projektu budou přijata opatření, aby nedocházelo k poškozování životního prostředí, a to například při nevhodném využívání dodané technologie. Veškerá doporučení týkající se provozu farem a chovu dojeného skotu budou zároveň brát ohledy na ochranu životního prostředí.

V rámci všech aktivit projektu budou stanoveny související environmentální aspekty včetně jejich vlivů / dopadů na životní prostředí. Bude se jednat o prvky činností, výrobků nebo služeb související s projektem, které mají nebo mohou mít dopad na životní prostředí. V rámci projektu budou identifikované environmentální aspekty vyhodnoceny a významné budou důsledně řízeny.

Předcházení a možná minimalizace negativních dopadů činností na jednotlivé složky životního prostředí prováděných v rámci projektu, bude dosaženo uplatněním systému environmentálního managementu, který bude implementován v rámci všech řídicích aktivit projektového týmu.

7.7. Ekonomická a finanční životaschopnost projektu

Projekt nastartuje domácí zemědělskou produkci u vybraných příjemců, kteří budou zároveň proškoleni v celé řadě oblastí, tak aby byli schopni úspěšně řídit nejen vlastní produkci, ale také zajistit odbyt. Současně budou zvyšovány kapacity partnera projektu a místních expertů, kteří poskytují vzdělávací a poradenské služby v sektoru zemědělství v Tešanji a okolí. Partner projektu poskytne z počátku příjemcům asistenci v oblasti marketingu a podpory odbytu, čímž bude dále podpořena dlouhodobá udržitelnost projektu.

Při realizaci aktivit a formulaci doporučení pro jednotlivé příjemce bude brán ohled na finanční udržitelnost budoucího provozu. Budou tedy důkladně zohledňovány náklady, včetně nákladů potřebných na obnovu technologií.

Aktivity projektu povedou k zvýšení příjmu sociálně slabých rodin, zlepšení jejich životní úrovně a k zvýšení podílu domácí zemědělské produkce na trhu.

Školení a individuální přístup zajistí maximální efektivitu vynaloženého času expertů. Lze předpokládat, že dojde ke zjednodušení a zefektivnění pracovních procesů všech zúčastněných pěstitelů a to jak s ohledem na vynaložený čas tak i s ohledem na kvalitu výsledné produkce. Zároveň dojde k posílení kapacit TRA a v rámci souběžného projektu i k dodávce materiálu.

Základní analýzou veřejně dostupných zdrojů, lze zjistit, že dochází k velkému nárůstu pěstování zemědělských kultur v BiH, a že o odbyt není nouze. Výkupní ceny jsou zajímavé, a proto se čím dál tím víc lidí vrací k zemědělské výrobě, jako zdroj obživy (velký nárůst pěstování malin, okurek nakládaček apod.). Fóliovníky jsou pokročilejší formou pěstování zeleniny a při dobré správě umožňují celoroční výnosy (či skoro celoroční dle klimatických podmínek) – pravidelnost příjmů bez zásadních výpadků. Pěstování zeleniny ve fóliovnících se stává významným investičním prostředím - existují první investice do velkých „průmyslových“ fóliovníkových farem.

S ohledem na plochu dodávaných fóliovníků (300 m² - většina fóliovníků v BiH do 100m²) a špičkového a moderního vybavení – se jedná o poměrně unikátní dodávku. Dodaná technologie, v součinnosti se školeními, umožní zajistit nejlepší možné podmínky pro optimalizaci výroby - zisk. Proškolení zemědělské poradci TRA zajistí udržitelnost výsledků.

TRA bude od každého příjemce dostávat 600 EUR po dobu tří let, což zajistí značné prostředky pro další činnosti TRA a jejich ekonomickou životaschopnost. Tato částka nebude pro konečné příjemce – pěstitele významně zatěžující, neboť jím municipalita, prostřednictvím jiných fondů, vyplatí cca 600 BAM (cca 300 EUR) s ohledem na velikost fóliovníku. Ve výsledku celková platba pěstitele bude pouze kolem 300 EUR.

Dalším faktorem ekonomické a finanční životaschopnosti projektu, jsou sociální a kulturní faktory identifikované v rámci kapitoly 7.2., tedy přítomnost průmyslových podniků, které

potřebují produkovanou surovinu - zapojení výkupních družstev do projektu.

Při kvalitním provedení projektových aktivit, existují veškeré předpoklady k zajištění ekonomické a finanční životaschopnosti projektu. Jsme přesvědčení, že námi předkládaný tým, tyto aktivity dokáže provést v maximální kvalitě a v odpovídajícím čase.

7.8. Management a organizace

V rámci projektu je naprosto nezbytná spolupráce s místním partnerem – Development Agency of Tešanj Municipality, který bude úzce spolupracovat s vybranými příjemci projektu. TRA má zároveň zkušenosti s poskytováním podpory v sektoru zemědělství a může tedy realizátorovi poskytnout cenné informace.

Od roku 2011 rozšířila společnost GEOtest své služby o poradenské služby v následujících oblastech, které významně přesahují tradičně vnímané obory společnosti GEOtest, jde zejména o oblasti – občanská společnost, vysídlení, **vzdělání**, zaměstnanost, **bezpečnost potravin**, **veřejná správa**, **zdravotnictví**, lidská práva, humanitární a rozvojová pomoc, reformy justice, migrace, vymýcení chudoby, **rozvoj venkova**, bezpečnost, sociální rozvoj, **státní reformy**, **rozvoj obchodu a soukromého sektoru**, rozvojové politiky v oblasti klimatu, energetiky, životního prostředí, **zemědělství** a přírodních zdrojů apod.

Přístup společnosti GEOtest je založen na budování partnerství, výtečnosti a udržitelnosti. Schopnost mobilizovat velké interdisciplinární týmy odborníků, jakož i technologické a výzkumné kapacity, umožňuje i nadále zaujímat vedoucí pozici ve výše zmíněných oblastech poskytovaných služeb. Společnost GEOtest má jedinečný rozsah znalostí a zkušeností. Vedle jeho téměř 160 stálých zaměstnanců, spolupracuje s obrovskou skupinou externích spolupracovníků, různých výzkumných ústavů a vysokých škol, což umožňuje společnosti GEOtest neustále posunovat své technické znalosti a dovednosti.

Společnost GEOtest garantuje, aby projekty a programy byly prováděny na základě spolehlivých, jasných a účinných řídicích struktur. Aby byla zajištěna vysoká účinnost všech příslušných pracovních postupů a jejich neustálé zlepšování, GEOtest používá schválený nástroj "Integrovaný systém managementu jakosti" (IQMS), který slouží jako podklad pro vyhodnocení kvality provedené práce v rámci projektů a programů. IQMS vychází z norem ISO 9001: 2000 a Environmental Management System ISO 14001: 2004.

Společnost GEOtest bude na projektu spolupracovat zejména s Mendelovou univerzitou v Brně – Zahradnická fakulta - prostřednictvím jejich expertů a dále pak s experty z Bosny a Hercegoviny, kteří doplňují presentovaný tým o specifické znalosti místních podmínek.

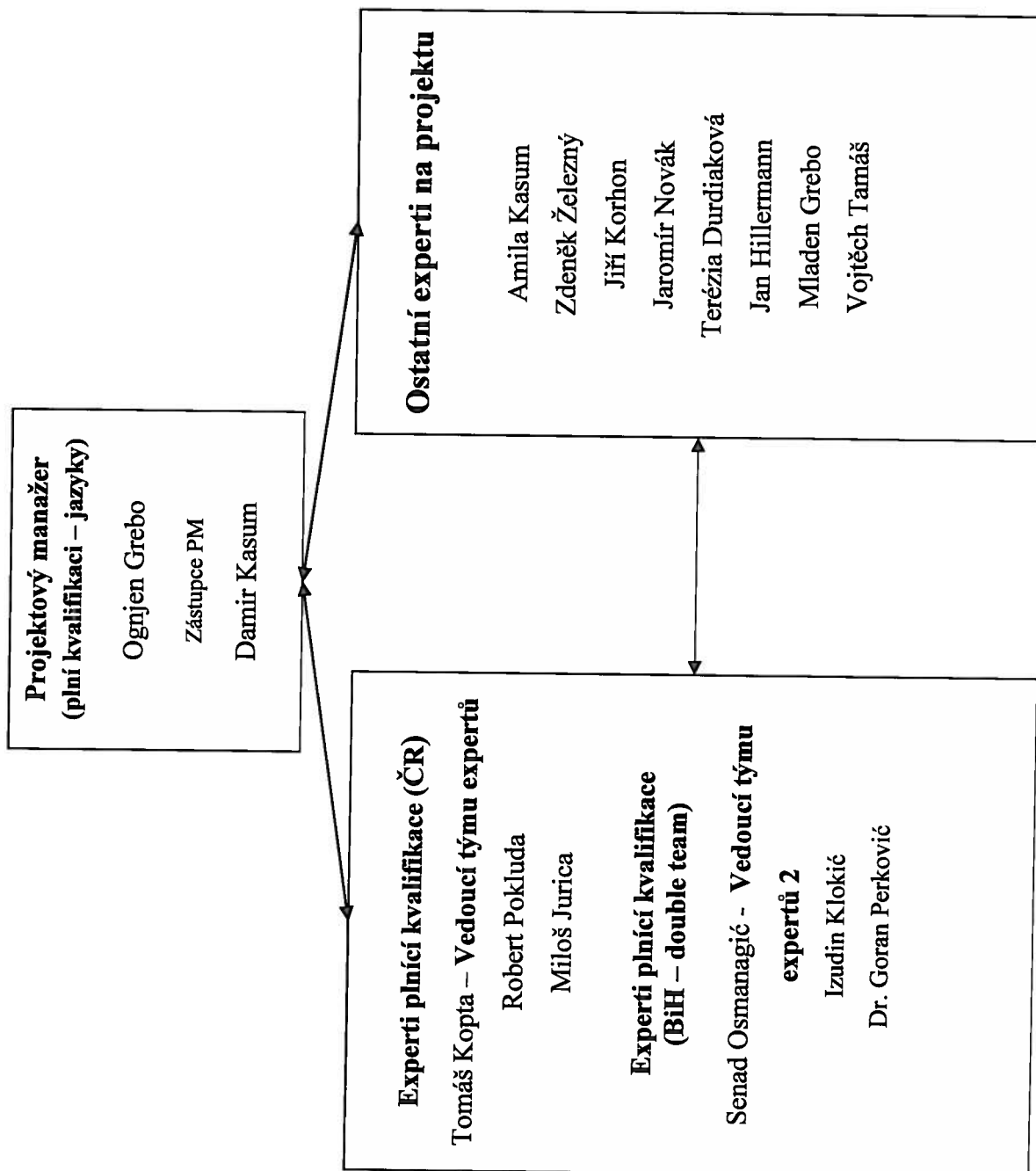
V následujícím textu popíšeme zapojení jednotlivých expertů do projektu a jejich specifické znalosti a zkušenosti.

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ - GRAF

Organizační struktura řízení realizačního týmu projektu

Jmenný přehled odpovědných osob s uvedením odborné kvalifikace

	Pozice na projektu	Splňuje kvalifikační požadavek	Jméno
1	Projektový manažer	<p>Ovládá srbský a bosenský jazyk (minimálně na úrovni odpovídající úrovni C1 společného evropského rámce) a současně český a anglický jazyk (minimálně na úrovni odpovídající úrovni C1 společného evropského rámce)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatečné kvalifikační předpoklady - praxe alespoň 2 roky s realizací projektů vztahujících se k předmětu plnění v rozvojových zemích. 	Mgr. Ognjen Grebo
2	Vedoucí realizačního týmu	<p>Osoba s vysokoškolským vzdláním zemědělského směru se zaměřením na zahradnictví (magisterské státnice z ovocnářství, zelinářství), s min. profesní praxí 6 let vztahující se k předmětu plnění projektu této veřejné zakázky, a z toho alespoň 3 roky praxe s realizací projektů se zaměřením na zemědělství v rozvojových zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatečné kvalifikační předpoklady - praxe alespoň 2 roky s realizací projektů vztahujících se k předmětu plnění v rozvojových zemích • Praxe se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v délce minimálně 3 let v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících. 	Ing. Tomáš Kopta, Ph.D.
3	Člen realizačního týmu	Vysokoškolské vzdělání agronomické, či zahradnické fakulty, a minimálně 3 roky praxe v	Prof. Ing. Robert Pokluda, Ph.D.

		oblasti produkce ovoce a zeleniny ve fóliovnících	
		<ul style="list-style-type: none"> • Dodatečné kvalifikační předpoklady - praxe alespoň 2 roky s realizací projektů vztahujících se k předmětu plnění v rozvojových zemích • Praxe se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v délce minimálně 3 let v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících. 	
4	Člen realizačního týmu	<p>Vysokoškolské vzdělání agronomické, či zahradnické fakulty, a minimálně 3 roky praxe v poskytování zemědělského poradenství souvisejícího se zemědělskou produkcí ve fóliovnících</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatečné kvalifikační předpoklady - praxe alespoň 2 roky s realizací projektů vztahujících se k předmětu plnění v rozvojových zemích • Praxe se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v délce minimálně 3 let v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících. 	Ing. Miloš Jurica, Ph.D.
5	Vedoucí realizačního týmu	<p>Osoba s vysokoškolským vzděláním zemědělského směru se zaměřením na zahradnictví (magisterské státnice z ovocnářství, zelinářství), s min. profesní praxí 6 let vztahující se k předmětu plnění projektu této veřejné zakázky, a z toho alespoň 3 roky praxe s realizací projektů se zaměřením na zemědělství v rozvojových zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatečné kvalifikační předpoklady - praxe 	Ing. et. Mgr. Senad Osmanagić

		alespoň 2 roky s realizací projektů vztahujících se k předmětu plnění v rozvojových zemích <ul style="list-style-type: none"> • Praxe se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v délce minimálně 3 let v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících. 	
6	Člen realizačního týmu	<p>Vysokoškolské vzdělání agronomické, či zahradnické fakulty, a minimálně 3 roky praxe v oblasti produkce ovoce a zeleniny ve fóliovnících</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatečné kvalifikační předpoklady - praxe alespoň 2 roky s realizací projektů vztahujících se k předmětu plnění v rozvojových zemích • Praxe se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v délce minimálně 3 let v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících. 	Prof. Doc. Dr. Goran Perковиć
7	Člen realizačního týmu	<p>Vysokoškolské vzdělání agronomické, či zahradnické fakulty, a minimálně 3 roky praxe v poskytování zemědělského poradenství souvisejícího se zemědělskou produkcí ve fóliovnících</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatečné kvalifikační předpoklady - praxe alespoň 2 roky s realizací projektů vztahujících se k předmětu plnění v rozvojových zemích • Praxe se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v délce minimálně 3 let v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících 	Ing. et. Mgr. Izudin Klokić

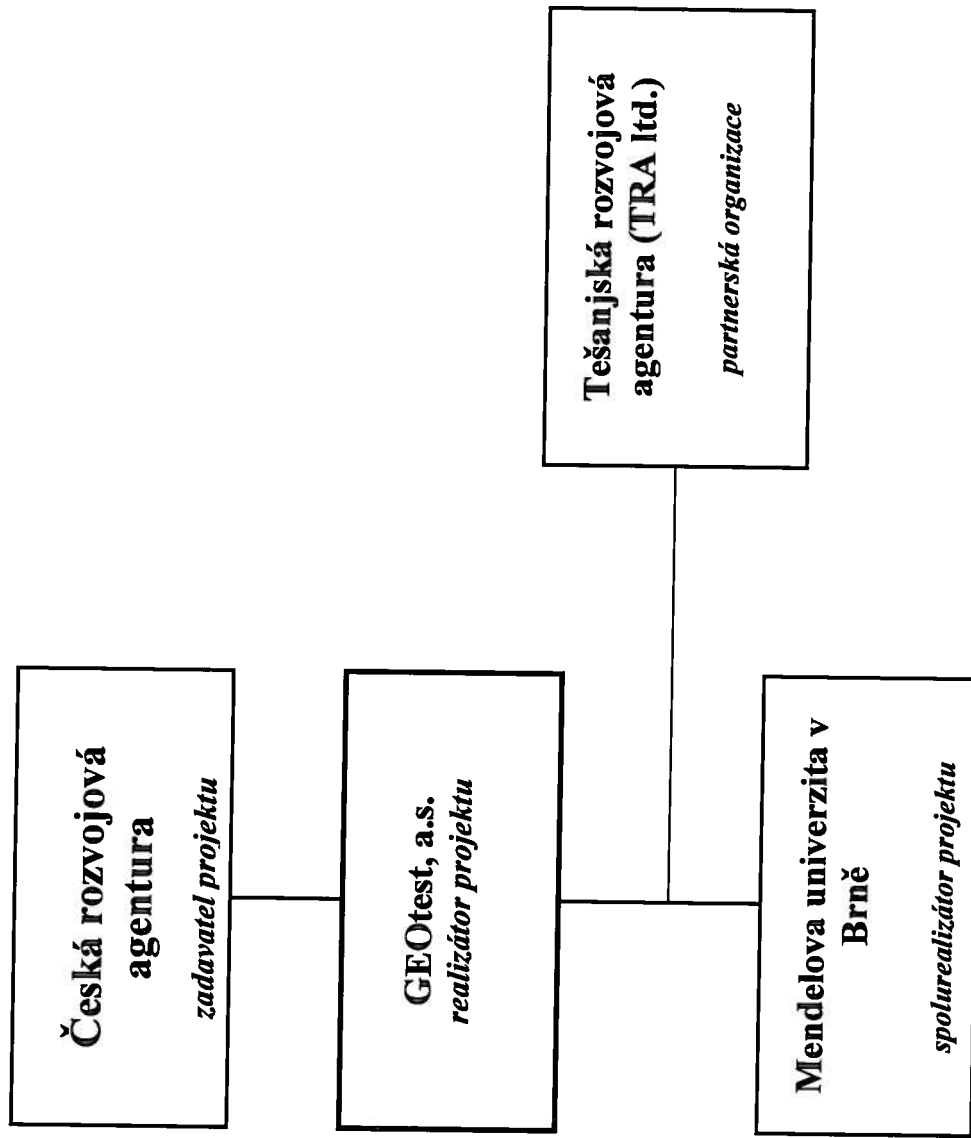
	zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících.
--	---

Jmenný přehled ostatních členů týmu

Pozice na projektu	Vymezení zodpovědnosti	Navíc splňuje kvalifikační požadavek	Jméno
Zástupce projektového manažera	Zastupuje projektového manažera v plném rozsahu jeho činnosti v případě nepřítomnosti PM. Řešení činnosti delegovaných PM. Podpora PM.	Soudní tlumočník - čeština + srbština (bosenština), angličtina, více než 2 roky praxe s realizací projektů v rozvojových zemích	Bc. Damir Kasum
Manažer kvality	Odpovídá za soulad mezi zadávací dokumentací a plněním aktivit. Kontrola výstupů projektu.	Soudní tlumočník - čeština + srbština (bosenština), angličtina, více než 2 roky praxe s realizací projektů v rozvojových zemích	Mgr. Amila Kasum
Senior manažer/Senior Manažer kvality	Odpovídá za soulad mezi zadávací dokumentací a plněním aktivit. Kontrola výstupů projektu.	Čeština + angličtina, více než 2 roky praxe s realizací projektů v rozvojových zemích	Mgr. Zdeněk Železný
Ekonom Projektu, Admin Support	Odpovídá za hospodárné a účelné vynakládání prostředků. Sleduje ekonomiku projektu, příprava ekonomických podkladů pro finanční výkaznictví.	Čeština + angličtina, více než 2 roky praxe s realizací projektů v rozvojových zemích	Ing. Jiří Korhon
Logistic expert	Odpovídá za optimální nastavení procesů.	Čeština + angličtina, více než 2 roky praxe s realizací projektů v rozvojových zemích	Ing. Jaromír Novák
Logistic support a expert support	Odpovídá za optimální nastavení procesů projektu a zpracovávání dílčích oborových témat.	Čeština + angličtina, více než 2 roky praxe s realizací projektů v rozvojových zemích	Ing. Terézia Durdiaková
Finanční a marketingový	Odpovídá za kvalitu obsahové náplně Aktivit 1.3.1 – 1.3.3.	Čeština + angličtina, více než 2 roky praxe s realizací projektů	Ing. Vojtěch Tamáš, Ph.D

	expert		v rozvojových zemích Publikační a vědecká činnost se zaměřením na agrobusiness, marketing, zemědělskou a podnikovou ekonomiku.	
9	PR Manažer	Odpovídá za propagační činnosti a PR v rámci projektu.	Čeština + srbsština (bosenština), angličtina	Mladen Grebo

Organizační struktura (vazby) projektu „Nastartování a podpora stabilní rodinné zemědělské produkce v Těšanji“

Řízení projektu – představení klíčových osob projektu

Zcela zásadní pro udržitelnost projektu bude správný management a zajištění organizace prací na projektu. Protože se bude jednat o vedení týmu mnoha osob různých národností, státní příslušnosti, náboženského vyznání, věku a sociální úrovně, bude pozici hlavního manažera projektu zastávat osoba, která má pro tuto práci jednak odpovídající odbornou i manažerskou kvalifikaci a která disponuje rozsáhlými zkušenostmi v řízení obdobných projektů a realizačních týmů. Tuto pozici bude zastávat Mgr. Ognjen Grebo. Svou účastí a vedením podobných projektů představuje ideálního kandidáta na tuto pozici. S ohledem na typy plánovaných prací a jejich náročnost, byl sestaven tým ze zkušených expertů z Bosny a Hercegoviny a České republiky, kteří splňují požadovaná kritéria (odbornost, praxe, jazyky, atd.). Pro jednodušší představu je přiložena **Organizační struktura řízení realizačního týmu projektu**.

Řízení projektu bude centralizované a operativní. Při řízení projektu bude kladen mimořádný důraz na pravidelnou vzájemnou komunikaci členů realizačního týmu. Budou konány pravidelné koordinační porady, na kterých bude řešena agenda související s realizací projektu. Všichni členové realizačního týmu odpovědní za dílčí aktivity budou díky tomu informováni o aktivitách svých kolegů a v důsledku toho bude zajištěna vzájemná zastupitelnost. Pokud z realizace projektu vyplyne nějaká mimořádná situace, bude tato komunikována prvotně se zadavatelem.

S ohledem na značný rozsah prací v rámci projektu, vzhledem k jisté odlišnosti v kulturních tradicích mezi oběma partnerskými zeměmi, bylo nezbytné zapojit do realizace projektu osoby znalé místních poměrů a jazyka.

V místě realizace projektu bude neustále alespoň jeden zástupce realizátora. Při realizaci odborných prací budou na lokalitě přítomni pracovníci zodpovědní za jednotlivé aktivity (viz časový harmonogram, časová dotace členů tým a projektový tým).

Projektový manažer

Mgr. Ognjen Grebo

- Odpovídá za celkové řízení projektu, aktivit projektu, koordinaci jednotlivých účastníků projektu, jejich vzájemnou informovanost, řízení procesů, vypracovávání zpráv, spolupráce se ZÚ ČR. Komunikaci s příjemcem a řešení všech řádných a mimořádných situací v průběhu projektu. Komunikace, nastavení zásad komunikace a komunikačních kanálů s pověřeným pracovníkem/ky příjemce – agentura TRA. Stálá individuální, skupinová, telefonická, elektronická a osobní komunikace s cílem zajištění hladkého průběhu projektu a naplnění projektových cílů. V případě potřeby komunikace s úřady, zajištění potřebných povolení, atd.
- Odbornost:
Řízení projektů a multidisciplinárních týmů. Výborná znalost PCM. Zkušenost s administrací, formulací a identifikací rozvojových projektů a monitoringu. Znalost prostředí a institucí v BiH. Odbornost v PR a komunikaci s medií (tiskový mluvčí ZÚ ČR - PRES 2009). Soudní tlumočnick českého jazyka.
- Praxe s řízením projektů:
Vybrané reference:
Projekt manager v projektu Průzkumné a prováděcí práce – Studie proveditelnosti a projektování přehrady Bawanur a zavlažovacích kanálů v oblasti Garmian – Kurdská regionální samospráva, Irák – plné řízení projektu. Asistent projekt manager výstavba státního vězení Naklo, BiH.

Koordinace a řízení rozvojových aktivit ZÚ ČR v BiH - koordinátor pro rozvojovou spolupráci a školství řízení programu MLP.

- Zkušenosti:

Zkušenost v práci s komerčními a rozvojovými projekty financovaných z různých zdrojů (CEB, USAID, ČRA, UNDP). Plnění povinností a zajištění souladu s rozdílnými podmínkami projektů. Zkušenost s vedením týmů, řízení nákladů, provádění aktivit a zajištění cílů projektu. Zkušenost v práci s institucemi a rizikovém prostředí.

Expertní tým:

Vedoucí týmu

Ing. Tomáš Kopta, Ph.D.

- Odpovědnost za všechny aktivity projektu = Vedoucí týmu
- Odbornost
Odborný asistent – Ústav zelinářství a květinářství, Zahradnická fakulta, Mendelova univerzita v Brně (ZF, MENDELU)
Manažer transferu technologií – Centrum transferu technologií, MENDELU v Brně
Člen státníkové komise oboru Zahradnictví
Garant předmětů/vyučující: Alternativní produkce v zahradnictví, Ekologická produkce zeleniny a speciálních rostlin, Zelinářství speciální, Zelinářství bc, Zelinářství, Zahradnická produkce II, Ekologické zemědělství
- Praxe s řízením projektů a grantů
Řízení, koordinace a odpovědnost u projektů pro CZDA, ESF OPVK MŠMT, IGA MENDELU, FRVŠ, NAZV ČR s působením v zemích: ČR, Zambie, Nikaragua, Čína, Etiopie).
- Zkušenosti
Vedení týmů a expertní činnost na projektech jak v České republice, tak v rozvojových zemích. Vzdělávací činnost jak v univerzitním prostředí, tak pro odbornou veřejnost v České republice a zahraničí.
Praxe min. 3 roky se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících.
- Osobní výsledky, příklady řešených projektů
Spolurešitel následujících grantů a projektů: 2016-2020 Výzkumný projekt NAKI II: Vinohradnictví a vinařství pro zachování a obnovu kulturní identity vinařských regionů na Moravě,
2015-2018 Projekt NAZV Využití moderních biotechnologických postupů pro zvýšení produkce a kvality zelenin rodu Brassica L. v celé vertikále od šlechtění, přes pěstování až po skladování produktu,
2012-2015 Projekt KONTAKT česko-čínské spolupráce MENDELU a Čínské akademie zemědělských věd Rozvoj metod a studia stresového metabolismu a genomiky v Číně a ČR,
2012-2015 Projekt TAČR Biologická aditiva zálivkové vody pro zvýšení kvality potravinových plodin,
2014 – dosud: smluvní výzkum ČRA, Využití vodních zdrojů pro trvale udržitelnou zemědělskou produkci v zóně Kembata Tembaro (Etiopie). Řešení problematiky produkce zeleniny (konzultace s pěstiteli, workshopy pro poradce, polní ukázky),

2011–2014: Posílení konkurenceschopnosti absolventů MENDELU v oblasti rozvojové spolupráce a managementu přírodních zdrojů v zemích třetího světa. Praktický modul pro studenty a zaměstnance MENDELU v Zambii a Nikaragui. Projekt ESF, OPVK, MŠMT. Koordinátor projektu pro Zahradnickou fakultu.

Členové týmu

Prof. Ing. Robert Pokluda, Ph.D.

- Odpovědnost zejména za aktivity 1.1.3, 1.1.4, 1.2.1, 1.3.1
- Odbornost
Vysokoškolský profesor, vedoucí ústavu na Ústavu zelinářství a květinářství, děkan Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně
Garant předmětů/vyučující: Alternativní produkce v zahradnictví, Ekologická produkce zeleniny a speciálních rostlin, Zelinářství speciální, Zelinářství bc, Zelinářství, Zahradnická produkce II, Skleníková výroba
- Praxe s řízením projektů a grantů
Řízení, koordinace a odpovědnost u projektů pro CZDA, ESF OPVK MŠMT, IGA MENDELU, FRVŠ, NAZV ČR s působením v zemích: ČR, Namibije, Etiopie).
- Zkušenosti
Vedení týmů a expertní činnost na projektech jak v České republice, tak v rozvojových zemích. Vzdělávací činnost jak v univerzitním prostředí, tak pro odbornou veřejnost v České republice a zahraničí.
Praxe min. 3 roky se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících.
- Osobní výsledky, příklady řešených projektů
Spoluřešitel více než 40 projektů výzkumu a vzdělávání, účast na projektu „Využití vodních zdrojů pro trvale udržitelnou zemědělskou produkci v zóně Kembata Tembaro (Etiopie)“. Řešení problematiky produkce zeleniny (konzultace s pěstiteli, workshopy pro poradce, polní ukázky).

Ing. Miloš Jurica, Ph.D.

- Odpovědnost zejména za aktivity 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 a PR aktivity
- Odbornost
Vědecko-výzkumný pracovník, Ústav zelinářství a květinářství, Zahradnická fakulta, Mendelova univerzita v Brně (ZF, MENDELU)
Vyučující v předmětech: Zelinářství speciální, Ekologická produkce zeleniny a speciálních rostlin, Zahradnická produkce II, Sofistikovaná zelinářská produkce
Osvědčení II. Stupně o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin podle § 86 ods. 2 zákona č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Praxe se spolurízením projektů a grantů:

2015-2018: Projekt NAZV Využití moderních biotechnologických postupů pro zvýšení produkce a kvality zelenin rodu Brassica L. v celé vertikále od šlechtění, přes pěstování až po skladování produktu,

2012-2015: Projekt KONTAKT česko-čínské spolupráce MENDELU a Čínské akademie zemědělských věd Rozvoj metod a studia stresového metabolismu a genomiky v Číně a ČR,

2012-2015: Projekt TAČR Biologická aditiva závlivkové vody pro zvýšení kvality potravinových plodin,

2015: Kurz DVPP: Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny

- Zkušenosti

Expertní a vzdělávací činnost.

Praxe min. 3 roky se vzděláváním dospělých a zároveň praxi s tvorbou výukových materiálů v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících.

Tým BiH

BiH tým se skládá z největších autorit z oblasti zemědělské produkce ve fóliovnících, jedná se o přední odborníky projektu FARMA a dalších USAID projektů, s účastí na dalších projektech mezinárodní spolupráce.

Vedoucí týmu

Ing. et. Mgr. Senad Osmanagić

Odpovědnost zejména za aktivity 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 a PR aktivity

- Odbornost

Magistr, specializace z fytopatologie – rostlinolékařství, Zemědělská fakulta, Univerzita v Sarajevu, 2005

Ing. zemědělství, specializace pěstování a šlechtění rostlin, Zemědělská fakulta, Univerzita v Sarajevu,

- Praxe s řízením projektů a grantů:

- Senior konzultant (STTE) pro FARMA USAID-SIDA-CZDA projekt – technická asistence v oblasti pěstování ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků léčivých a aromatických rostlin v Kantonu Una – Sana a Severovýchodní BiH. V rámci aktivit organizována i řada seminářů zaměřených na pěstitele zeleniny a ovoce a chovatele dojného skotu

- Senior konzultant (STTE) pro Education Development Center, Inc.(EDC) – Identifikace potenciálních výrobců / dodavatelů pro export čerstvého/zpracovaného ovoce a zeleniny do Evropy, asistence v procesu zajištění kontroly kvality u přípravy výrobků, specifikace a certifikace kterou vyžadují pro jednotlivé trhy, včetně GlobalGAP, HACCP a organické certifikace.

- Zkušenosti

Provozování vlastní rodinné firmy zaměřené na produkci ve fóliovnících, dlouholetá práce z řízení mezinárodních projektů v oblasti pěstování rostlin. Senior konzultant po období skoro 10 let pro USAID, Identifikace potenciálních výrobců / dodavatelů pro export do Evropy, asistence v procesu zajištění kontroly kvality u přípravy výrobků, specifikace a certifikace, kterou vyžadují pro jednotlivé trhy, včetně GlobalGAP, HACCP a organické certifikace,

Expertní a vzdělávací činnost.

Praxe min. 3 roky se vzděláváním dospělých a zároveň praxí s tvorbou výukových materiálů v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících.

Členové týmu

Prof. Doc. Dr. Goran Perković

Odpovědnost zejména za aktivity 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 a PR aktivity

- Odbornost

Profesor na katedře pro pěstování rostlin - zeleniny, předmět Pěstování zeleniny (profesor od dubna 2016.), Vědecké práce a specializace zaměřené na pěstování odrůd v uzavřeném prostoru (papriky, celer, atd.)

- Praxe s řízením projektů a grantů

řízení projektů v rámci vědecké sféry, ministerstva a mezinárodních projektů

- Zkušenosti

Bývalý ministr zemědělství Republiky srbské

Předseda komise Bosny a Hercegoviny pro otázky rostlinolékařství,

Člen komise pro uznávání odrůd rostlin,

Člen Republikové komise pro ochranu rostlin,

Člen komise pro stanovení prioritních projektů veřejných investic Republiky srbské.

Řízení a spolupráce na zemědělských projektech, zaměřených na pěstování ovoce a zeleniny.

Vědecká a praktická práce v oblasti pěstování ve fóliovnících, rostlinného lékařství a zemědělství. Dlouholetá přednášková činnost – univerzitní profesor. Zkušenosti z vytváření a prosazování legislativy (Ministr, poslanec).

Expertní a vzdělávací činnost.

Univerzitní profesor. Praxe min. 3 roky se vzděláváním dospělých a zároveň praxí s tvorbou výukových materiálů v oboru se zaměřením na zahradnictví, včetně produkce ve fóliovnících.

Ing. et. Mgr. Izudin Klokić

Odpovědnost zejména za aktivity 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 a PR aktivity

- Odbornost

Postgraduální studium, specializace, Univerzita v Sarajevu, Zemědělská a potravinářská fakulta Postgraduální téma: „Nový hybridní odrůdy rajčat a jejich pěstování v chráněném prostoru“

Magistr zemědělských věd pro oblast: pěstování zeleniny v chráněném (uzavřeném) prostoru - **první s touto specializací v Bosně a Hercegovině** - zaměřené na pěstování rostlin v uzavřeném prostoru (fóliovníky, skleníky, atd.)

Agrobusiness, marketing a finanční řízení podniku

- Praxe s řízením projektů a grantů:

DEZA/GTZ odborný garant a poradce pro zemědělství – rostlinné produkce, lesnictví a vodohospodářství. Strategie a plánování, realizace aktivit. Práce s

výrobci a partnery, výkup, zpracování a distribuce produktů, spolupráce se zpracujícím závodem Vegafruit. Založení družstva PMG – VIP pro obchod s produkty. Odborní poradce pro zeleninu v oblasti Tuzla a Banja Luka.

Bospor Tuzla – vedoucí oddělení zemědělství – rostlinné produkce. Převážně práce v terénu v oblastech Modriča a Janja. Zajištění celého výrobního, zpracujicího a obchodního řetězce, včetně uplatnění výrobků na trhu – velké výrobní řetězce, skleníková výroba, Prezentace, konference

- Zkušenosti

Vedení družstev a pěstitelů celým procesem od zakládání, pěstování, sklizeň, zpracování, event. balení, marketing a prodej zemědělských výrobků. Vedení mezinárodních programů podpory. Účast na zakládání Svazu zemědělských sdružení ve Federaci BiH v roce 1999 - sektorové a profesní sdružení s hlavním cílem účastnit se a ovlivňovat entitní a státní politiku v oblasti zemědělství a potravinářství. Vyjednávání s veřejnou správou. Řízení marketingových a agrobusiness aktivit pro přední družstva a společnosti v BiH.

Vybraní členové týmu

Mgr. Mladen Grebo

- Odpovědnost za propagační činnosti a PR v rámci projektu

- Odbornost

Tvorba marketingových strategií a obsahu a jejich implementace, vytváření kreativních nápadů, strategií a konceptů, příprava marketingových strategií a reklamních kampaní, digital a online marketing a prezentace

- Praxe s řízením projektů.

Řízení projektů reklamních kampaní a prezentačních strategií pro významné mezinárodní klienty (seznam klientů viz níže)

- Zkušenosti

Práce pro významné komerční klienty v roli projekt manažera nebo Head of digital department pro přední české marketingové a reklamní agentury Tribal DDB, EURO RSCG/HAVAS Worldwide, SUN MARKETING

- Vybrané klienty: McDonald's, Volkswagen, Aukro, BILLA, Lactalis, Wrigley, ČSOB, Four Seasons, University of New York in Prague, Komerční banka (Société Générale), Česká pojišťovna, Citroen, UNICEF, T-Systems, Egmont

Ing. Vojtěch Tamáš, Ph.D

- Odpovědnost za aktivity 1.3.1, 1.3.2 a 1.3.3

- Odbornost

Agrobusiness, marketing a finanční řízení podniku

- Praxe s řízením projektů.

Řešení projektů ESF OPVK MŠMT, IGA MENDELU, FRVŠ, VISEGRAD FUNDS s působením v zemích: ČR, JAR, MAĎARSKO

- Zkušenosti

Vedení týmu a expertní činnost na projektech v ČR a JAR. Vzdělávací činnost v univerzitním prostředí a pro odbornou veřejnost jak v ČR tak v zahraničí. Publikační a vědecká činnost se zaměřením na agrobusiness, zemědělskou a podnikovou ekonomiku. Evaluační činnost v Gruzii a Etiopii – Komplexní vyhodnocení zahraniční rozvojové spolupráce České republiky v zemědělství

(Haskoning DHV) v Gruzii a Etiopii, Gestor: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Česká rozvojová agentura.

Mgr. Izudin Alić

Odborný poradce pro zemědělství, projekt manažer pro zavádění HACCP standardu do chladících skladů zeleniny a ovoce, dozor nad výrobou okurek nakládaček u smluvních partnerů, projektování a plánování systému závlah. Zaměstnanec Družstva Bios p.o. Visoko se znalosti z terénu a výkupu zemědělské produkce z fóliovníků a fungování systému. Hlavní zodpovědnost za „laické“ vysvětlení způsobu spolupráce odběratelských společností a individuálních pěstitelů. Problematika výkupních cen a zároveň jeden z možných komunikačních kanálů pro výkup produkce přes TRA nebo jiným způsobem.

Mezi **klíčové přednosti** našeho návrhu, jak je uvedeno níže, patří zejména - zkušenosti, angažovanost a rozmanitost znalostí projektového týmu.

Silné stránky projektového týmu jsou shrnuty následovně:

Vzájemně se posilující a doplňující odborné znalosti	Schopnost adekvátně reagovat na plnění rozsahu formulovaných požadavků ZD
Dlouholeté zkušenosti všech členů týmu v oboru, programech a projektovém řízení	Široký rozsah poskytovaných informací
Vnímání sociální, ekonomické a politické situace	schopnost se přizpůsobit lokálním specifikům
Duch týmové práce a vzájemného respektu	Schopnost navazování spolupráce, vytváření informačních a profesních sítí
Nestrannosti a dobrý úsudek	Schopnost jednat s předvídavostí a diplomacií při řešení citlivých otázek
Vlastnictví výstupů	navození identifikace příjemců projektu s jeho výsledky
Rozsáhlé zkušenosti v oblasti mezinárodní spolupráce + pokročilé interpersonální dovednosti - schopnost konstruktivně spolupracovat s mezinárodními a místními subjekty na všech úrovních	Schopnost úspěšně spolupracovat se všemi zainteresovanými stranami, poskytovat včas veřejně publikovatelné zprávy vysoké profesionální kvality

Tým je složen tak, aby byl schopen postihnout všechny oblasti projektu, maximálně ulehčit jeho realizaci, dosáhnout žádaných výsledků, zajistit maximální možné rozšíření výsledků

projektu. **Zajistit maximální zastupitelnost členů týmu odpovědných za naplnění jednotlivých aktivit.**

Instituce

Část týmu má zkušenost nebo dokonce přímo pracuje v orgánech státní správy, proto bude zajištěna výborná vazba na státní správu, kontrolní a dozorové orgány. Současně nabyté zkušenosti a přenos znalostí během projektu pomůžou rozšířit dobrou praxi z ČR a EU do míst rozhodování v BiH a k lidem, kteří pracují na legislativní úrovni.

Vysoká škola

Odborná část týmu z ČR je z Mendelovy univerzity v Brně, zabývající se výzkumnou a vědeckou činností. BiH experti jsou činní na univerzitách, přednášejí a publikují ve vědeckých časopisech. Zkušenosti z realizace projektu a dobrá praxe se poměrně snadno dostane k odborné veřejnosti jak v ČR, BiH, ale nejspíš i v Chorvatsku a Srbsku. Odborníci z ČR také získají nové znalosti z tohoto regionu, které budou uplatnitelné i v budoucnosti. Navíc provázání akademické sféry otevře další možnosti spolupráce (projektové nebo mezi univerzitami).

Spolupráce s mezinárodními organizacemi a realizace rozvojových projektů

Všichni členové týmu, nejen plnicí kvalifikaci, mají zkušenosti s realizací mezinárodních a národních projektů. BiH část týmu má zkušenost ze spolupráce na všech významných mezinárodně financovaných projektech zaměřených na zemědělství včetně spolupráce na projektu FARMA který z podstatné části financovala i ČRA.

Družstva

Do týmu jsou zapojeni členové, kteří mají zkušenosti z fungování družstev.

Propagace (podrobný rozpis – viz Příloha č. 3)

Projektový tým bude klást velký důraz na propagaci projektu a ZRS ČR. Odborní členové týmu jsou současně přispěvatelé odborných publikací a internetových stránek, dále využijeme všech kapacit místního partnera a místní samosprávy a jejích kontaktů. Požádáme ZÚ ČR o přeposílání našich tiskových zpráv nebo informací o zásadních aktivitách na projektu přes svůj media list. Společnost GEOTest má také bohaté a trůfáme si říct pozitivní zkušenosti s propagací ZRS v BiH a naplno využije kapacit svých pracovníků a zkušeností v této oblasti. Bude také využito znalosti a zkušenosti projektového manažera, který působil jako tiskový mluvčí ZÚ ČR. Rovněž využijeme zkušeností a znalostí profesionála v oblasti marketingu, propagace a reklamy z komerční sféry (ale se zkušeností i ze spolupráce s NVO) který bude zapojen do činnosti týmu a poskytne hodnotné rady v ohledu rozšíření výsledků a povědomí o projektu mezi veřejností jak v BiH tak i v ČR a to i v online oblasti.

Experti se budou každoročně účastnit vybraných konferencí, na kterých budou aktivně prezentovat výsledky projektu.

8. Analýza rizik a předpokladů

Rizika a předpoklady jsou uvedeny v příloze č. 1 projektového dokumentu – Matice logického rámce.

Jedním z rizik je i značná míra korupce v zemi, která by se mohla projevit při výběru příjemců. Předpokladem je transparentní výběrové řízení s jasně danými kritérii a případnou účastí ze strany realizátora.

V roce 2016 by na území BiH měly probíhat lokální volby, které mohou změnit politické představitele municipality. Předpokladem je, aby nově zvolení představitelé pokračovali ve stanovených rozvojových cílech platných do r. 2018 a dostáli závazkům jejich předchůdců.

odkupu mléka také se vzdálenějšími a většími mlékárnami.

Rizika jsou ve větší míře uvedena už výše. Z dalších rizik můžeme uvést:

Riziko	Potenciální nepříznivé dopady	Možnost řízení a snížení rizika	Pravděpodobnost výskytu	Úroveň rizika-Ohrožení projektu
Nedostatečná poptávka po zemědělské produkci	Pěstitelé budou nuceni přijmout příliš nízké výkupní ceny, platby mohou být opožděné, část produkce přijde vniveč	Správné určení plodin k pěstování , vyjednání udržitelných podmínek výkupu, edukace, zajištění správných kanálů pro odbyt a marketing	Velmi nízká – v BiH je už dlouhodobě stabilní poptávka po určitých plodinách	Střední
Nezájem o práci v zemědělství	Zchátrání nakoupeného vybavení, snížený počet lidí/rodin zapojených do projektu	Vysvětlení výhod pěstování novými metodami, systematizace zemědělské produkce a jejího výkupu	Velmi nízká – s ohledem na zkušenosti prostředí ČRA a TRA vyberou kvalitní příjemce a poradci TRA zajistí kontinuitu po skončení projektu	Nízká
Změna dotační politiky	Pěstování ve fóliovnících bude méně rentabilní, sníží se motivace účastníků projektu	Nelze ovlivnit, jedná se o politické rozhodnutí a dostupnost prostředků, v průběhu školení poskytnout TRA kvalitní argumenty aby obhájila současnou případně vyjednala lepší pozici	Nízká	Velice nízká

Předpoklady

Většina předpokladů už byla uvedena v textu výše a pak v kapitole 7.2. Je velice malá pravděpodobnost, že dojde ke změně důležitých předpokladů v období realizace projektu. Základními předpoklady jsou:

- proaktivní municipalita, která přeje soukromé iniciativě,
- TRA (vlastněná municipalitou) jako garant kvalitní a profesionální spolupráce a zajištění prvotní komunikace s příjemci, kvalitního výběru příjemců a hladkého průběhu aktivit,
- zainteresovaní příjemci (pěstitelé) – s ohledem na současný trend návratu k zemědělské výrobě, poptávce na trhu a alternativách v BiH, jde o velice zajímavý způsob obživy,
- existence potravinářského „gigantu“ AS Tešanj v lokalitě a tedy možnost výkupu přímo v místě,
- existence dalších zainteresovaných subjektů pro výkup produkce.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Matice logického rámce projektu

Příloha č. 2 Časová dotace členů týmu plnících hlavní kvalifikační požadavky

Příloha č. 3: Návrh propagace ZRS ČR

Příloha PD č. 1 - Matice logického rámce (pokrývá celou dobu realizace projektu)

Zvýšení příjmu ohrožených skupin rodinnou zemědělskou produkcí

Záměr	Popis projektu (intervenční logika)	Objektivně ověřitelné ukazatele (indikátory)	Zdroje ověření ukazatelů	Předpoklady a rizika
	Příspěvek k zlepšení životní úrovně rodin v Tešanji a zvýšení podílu domácí zemědělské produkce (ovoce a zeleniny) na trhu	Větší zastoupení kvalitní místní zeleniny a ovoce na trhu (450t od roku 2018) Zvýšení soběstačnosti a snížení závislosti na jiných druzích příjmu u minimálně 45 rodin od roku 2018	Obchodní statistiky Sociální statistiky municipality	
Cíle	1. Zvýšení příjmů sociálně slabých rodin	Od roku 2017 zemědělská produkce ve fóliovnících generuje každé z alespoň 45 rodin zapojených do projektu příjmy ve výši alespoň 4500 EUR ročně.	Záznamy příjemců, účetní evidence	Nedojde k podstatnému poklesu výkupních cen ovoce a zeleniny, či naopak k nárůstu cen vstupů.
Výstupy	1.1. Zapojené rodiny vykazují stabilní zemědělskou produkci 1.2. Kvalitní poradenské a vzdělávací služby v Tešanji a bezprostředním okolí 1.3. Posílený hodnotový řetězec produkce	Alespoň 45 rodin dosahuje ročně u plodové zeleniny v průměru výnosu alespoň 35kg/m ² od roku 2017 Vzdělávací centrum při TRA rozšířilo od roku 2017 své aktivity v sektoru zemědělství min. o jeden vzdělávací kurz Od roku 2018 získává alespoň 45 rodin subvence na zemědělskou produkci ve fóliovnících Alespoň 45 rodin má stabilní odbytkovou produkci od roku 2017.	Záznamy o produkci, zprávy příjemců Návštěva fóliovníků během sezóny Záznamy o přidělení dotace Záznamy o prodeji, smlouvy s odběrateli	Příjemci budou pokračovat v produkci a budou fóliovníky udržovat v dobrém stavu. Uplatnění produkce na místním trhu – dostatečná poptávka Proškolení experti dále poskytnou zemědělské poradenství Pokračující podpora pro rozvoj zemědělského sektoru v Tešanji
Aktivita	A 1.1.1 Výběr koncových příjemců projektu	Prostředky Materiál, lidské zdroje a čas uvedené v projektovém dokumentu a harmonogramu	Rozpočet: Specifikovaný ve strukturovaném rozpočtu	Předpoklad: Vybrané rodiny

<p>A 1.1.2 Dodávka fóliovníků a jejich instalace</p> <p>A 1.1.3 Identifikace a dodání vhodného sadovního materiálu, hnojiv, ochranných prostředků</p> <p>A 1.1.4 Školení o správných zemědělských postupech, skladování a zpracování zemědělských produktů</p> <p>A 1.1.5 Asistence a poskytování individuálních konzultací příjemcům</p> <p>A 1.1.6. Návštěvy vybraných úspěšných pěstitelů, či provozů, výměna zkušeností</p> <p>A 1.2.1 Pokročilé školení zemědělských poradců</p> <p>A 1.2.2 Přenos know-how v oblasti podpory rozvoje zemědělské produkce</p> <p>A 1.2.3 Podpora a technická asistence příjemcům v přístupu k dotacím a jiným podpůrným programům</p> <p>A 1.3.1. Zhodnocení potřeb lokálních trhů a možnosti umístění budoucí produkce na trh</p> <p>A 1.3.2 Školení příjemců o finančním řízení a marketingu</p> <p>A 1.3.3 Podpora marketingu a odbytu produkce</p>			<p>aktivně zavádějí nové znalosti do praxe</p> <p>Předpoklad: stabilní dotační politika</p> <p>Předpoklad: TRA nominuje na školení kvalifikované účastníky</p> <p>Předpoklad: Vybrání zemědělských poradců/agronomové poskytují kvalitní poradenství zemědělcům a aplikují získané znalosti</p>
<p>Výchozí podmínky</p> <p>Odpovědný místní partner zajišťuje koordinaci projektu v místě a aktivně spolupracuje s příjemci.</p> <p>Region nepostihne zásadní přírodní katastrofa, politická nebo ekonomická krize</p>			

Časová dotace členů týmu plnících hlavní kvalifikační požadavky

Nastartování a podpora stabilní rodinné zemědělské produkce v Tešanji							
	jednotka	fakturační období I.	fakturační období II.	fakturační období III.	fakturační období IV.	fakturační období V.	počet jednotek celkem
		počet jednotek	počet jednotek	počet jednotek	počet jednotek	počet jednotek	
Výstup 1.1.	Zapojené rodiny vykazují stabilní zemědělskou produkci						
A 1.1.1 Výběr koncových příjemců projektu	Vedoucí realizačního týmu - Tomáš Kopta						
	aktivity v ČR	den	2				2
	aktivity v BaH	den	1				1
	Expert 1 BiH - Izudin Klokić						
	aktivity v ČR	den					0
	aktivity v BaH	den	4				4
	Expert 2 (jmenovitě)						
	aktivity v ČR	den					0
	aktivity v BaH	den					0
	Součet aktivit v CR	den	2	0	0	0	0
Součet aktivit v BaH	den	5	0	0	0	0	5
Součet aktivit celkem	den	7	0	0	0	0	7
A 1.1.2 Dodávka fóliovníků a jejich instalace	Vedoucí realizačního týmu - Tomáš Kopta						
	aktivity v ČR	den	1	1			2
	aktivity v BaH	den					0
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić						
	aktivity v ČR	den					0
	aktivity v BaH	den	7	7			14
	Expert 2 (jmenovitě)						
	aktivity v ČR	den					0
	aktivity v BaH	den					0
	Součet aktivit v CR	den	1	1	0	0	0
Součet aktivit v BaH	den	7	7	0	0	0	14
Součet aktivit celkem	den	8	8	0	0	0	16
A 1.1.3 Identifikace a dodání vhodného sadebního materiálu, hnojiv, ochranných prostředků	Vedoucí realizačního týmu Kopta/Pokluda						
	aktivity v ČR	den		2		2	4
	aktivity v BaH	den		2		2	4
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković						
	aktivity v ČR	den					0
	aktivity v BaH	den		10		10	20
	Expert 2 (jmenovitě)						
	aktivity v ČR	den					0
	aktivity v BaH	den					0
	Součet aktivit v CR	den	0	2	0	2	0
Součet aktivit v BaH	den	0	12	0	12	0	24
Součet aktivit celkem	den	0	14	0	14	0	28

A 1.1.4 Školení o správných zemědělských postupech, skladování a zpracování zemědělských produktů	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta							
	aktivity v ČR	den	16					16
	aktivity v BaH	den	8					8
	Expert 1 - Miloš Jurica, Robert Pokluda							
	aktivity v ČR	den	32					32
	aktivity v BaH	den	16					16
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković							
	aktivity v ČR	den						0
	aktivity v BaH	den	31					31
	Součet aktivit v CR	den	48	0	0	0	0	48
Součet aktivit v BaH	den	55	0	0	0	0	55	
Součet aktivit celkem	den	103	0	0	0	0	103	
A 1.1.5 Asistence a poskytování individuálních konzultací příjemcům	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta							
	aktivity v ČR	den	2	2	1	1		6
	aktivity v BaH	den	6	6	3	3		18
	Expert 1 - Miloš Jurica, Robert Pokluda							
	aktivity v ČR	den	2	2	1	1		6
	aktivity v BaH	den	14	14	7	7		42
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković							
	aktivity v ČR	den						0
	aktivity v BaH	den	10	10	10	10	10	50
	Součet aktivit v CR	den	4	4	2	2	0	12
Součet aktivit v BaH	den	30	30	20	20	10	110	
Součet aktivit celkem	den	34	34	22	22	10	122	
A 1.1.6. Návštěvy vybraných úspěšných pěstitelů, či provozů, výměna zkušeností	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta							
	aktivity v ČR	den			1		1	2
	aktivity v BaH	den			1		1	2
	Expert 1 - Miloš Jurica							
	aktivity v ČR	den			1		1	2
	aktivity v BaH	den			1		1	2
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković							
	aktivity v ČR	den						0
	aktivity v BaH	den			10		10	20
	Součet aktivit v CR	den	0	0	2	0	2	4
Součet aktivit v BaH	den	0	0	12	0	12	24	
Součet aktivit celkem	den	0	0	14	0	14	28	
Výstup 1.2.								
Kvalitní poradenské a vzdělávací služby v Tešanjí a bezprostředním okolí								
A 1.2.1 Pokročilé školení zemědělských poradců	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta							
	aktivity v ČR	den		5				5
	aktivity v BaH	den		5				5
	Expert 1 - Miloš Jurica, Robert Pokluda							
	aktivity v ČR	den		5				5
	aktivity v BaH	den		5				5
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković							
	aktivity v ČR	den						0
	aktivity v BaH	den		25				25

	Součet aktivit v CR	den	0	10	0	0	0	10	
	Součet aktivit v BaH	den	0	35	0	0	0	35	
	Součet aktivit celkem	den	0	45	0	0	0	45	
A 1.2.2 Přenos know-how v oblasti podpory rozvoje zemědělské produkce	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta								
	aktivity v ČR	den	4	2	2	2	2	12	
	aktivity v BaH	den	2					2	
	Expert 1 - Miloš Jurica								
	aktivity v ČR	den	4	2	2	2	2	12	
	aktivity v BaH	den	2	1	1	1	1	6	
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković								
	aktivity v ČR	den						0	
	aktivity v BaH	den	4	2	2	2	2	12	
		Součet aktivit v CR	den	8	4	4	4	4	24
	Součet aktivit v BaH	den	8	3	3	3	3	20	
	Součet aktivit celkem	den	16	7	7	7	7	44	
A 1.2.3. Podpora a technická asistence příjemcům v přístupu k dotacím a jiným podpůrným programům	Vedoucí realizačního týmu (jmenovitě)								
	aktivity v ČR	den						0	
	aktivity v BaH	den						0	
	Expert 1 (jmenovitě)								
	aktivity v ČR	den						0	
	aktivity v BaH	den						0	
	Expert 2 (jmenovitě)								
	aktivity v ČR	den						0	
	aktivity v BaH	den						0	
		Součet aktivit v CR	den	0	0	0	0	0	0
	Součet aktivit v BaH	den	0	0	0	0	0	0	
	Součet aktivit celkem	den	0	0	0	0	0	0	
Výstup 1.3.	Posílený hodnotový řetězec produkce								
A 1.3.1. Zhodnocení potřeb lokálních trhů a možnosti umístění budoucí produkce na trh	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta								
	aktivity v ČR	den		20				20	
	aktivity v BaH	den		3				3	
	Expert 1 - Miloš Jurica, Robert Pokluda								
	aktivity v ČR	den		5				5	
	aktivity v BaH	den		3				3	
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković								
	aktivity v ČR	den						0	
	aktivity v BaH	den		20				20	
		Součet aktivit v CR	den	0	25	0	0	0	25
	Součet aktivit v BaH	den	0	26	0	0	0	26	
	Součet aktivit celkem	den	0	51	0	0	0	51	
A 1.3.2 Školení příjemců o finančním řízení a marketingu	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta								
	aktivity v ČR	den						0	
	aktivity v BaH	den						0	
	Expert 1 - Miloš Jurica								
	aktivity v ČR	den		5	5	5	5	20	
aktivity v BaH	den		2	2	2	2	8		

	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković							
	aktivita v ČR	den						0
	aktivita v BaH	den		12	12	12	12	48
	Součet aktivit v ČR	den	0	5	5	5	5	20
	Součet aktivit v BaH	den	0	14	14	14	14	56
	Součet aktivit celkem	den	0	19	19	19	19	76
A 1.3.3 Podpora marketingu a odbytu produkce	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta							
	aktivita v ČR	den	5	5	5			15
	aktivita v BaH	den	2	2	1			5
	Expert 1 - Miloš Jurica							
	aktivita v ČR	den						0
	aktivita v BaH	den						0
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković							
	aktivita v ČR	den						0
	aktivita v BaH	den	5	5	4			14
	Součet aktivit v ČR	den	5	5	5	0	0	15
Součet aktivit v BaH	den	7	7	5	0	0	19	
Součet aktivit celkem	den	12	12	10	0	0	34	
PR aktivity	Vedoucí realizačního týmu Tomáš Kopta							
	aktivita v ČR	den	6	6	6	6	6	30
	aktivita v BaH	den	1	1	1	1	1	5
	Expert 1 - Miloš Jurica							
	aktivita v ČR	den	5	5	5	5	5	25
	aktivita v BaH	den						0
	Expert 1 - Izudin Klokić, Senad Osmanagić, Goran Perković							
	aktivita v ČR	den						0
	aktivita v BaH	den	10	10	10	10	10	50
	Součet aktivit v ČR	den	11	11	11	11	11	55
Součet aktivit v BaH	den	11	11	11	11	11	55	
Součet aktivit celkem	den	22	22	22	22	22	110	
Další aktivity (nutno specifikovat)	Vedoucí realizačního týmu (jmenovitě)							
	aktivita v ČR	den						0
	aktivita v BaH	den						0
	Expert 1 (jmenovitě)							
	aktivita v ČR	den						0
	aktivita v BaH	den						0
	Expert 2 (jmenovitě)							
	aktivita v ČR	den						0
	aktivita v BaH	den						0
	Součet aktivit v ČR	den	0	0	0	0	0	0
Součet aktivit v BaH	den	0	0	0	0	0	0	
Součet aktivit celkem	den	0	0	0	0	0	0	
celkem	Součet aktivit v ČR celkem		79	67	29	24	22	221
	Součet aktivit v BaH celkem		123	145	65	60	50	443
	Součet aktivit celkem		202	212	94	84	72	664

Příloha č. 3: Návrh propagace ZRS ČR

Návrh propagace ZRS ČR

Zásadní částí realizace projektu bude i propagace **ZRS ČR** jako zadavatele a zdroje finančních prostředků spolu s projektem jako takovým. Z hlediska dopadů a dlouhodobých efektů projektu se jedná o zásadní aktivitu, které bude věnována zvýšená pozornost.

S ohledem na danou skutečnost bude v rámci realizačního týmu existovat zvláštní skupina, která bude mít zcela na starosti propagaci ZRS ČR a projektu. Zvláštní propagační tým budou tvořit Damir Kasum, Mladen Grebo a Ognjen Grebo.

Damir Kasum je ředitelem společnosti GEOTEST d.o.o. Sarajevo, který disponuje řadou zkušeností s projekty ZRS ČR, v rámci kterých zvláštní péči věnoval propagaci ZRS ČR (viz fotodokumentace) a to často nad rámec smluvních povinností vůči ČRA. Je ideovým tvůrcem úspěšné osvětové kampaně Ekolev, která byla aplikována na řadu projektů ZRS ČR v Bosně a Hercegovině i v Srbské republice. Úspěšná kampaň byla přeložena do několika jazyků (bosenština, čeština, srbština, angličtina) a dodnes je o ní veliký zájem ze strany vládních a nevládních organizací v rozvojových zemích. Specializuje se na využívání moderních informačních technologií při propagaci ZRS ČR jako jsou vícejazyčné internetové stránky společnosti GEOTest a moderní sociální sítě typu Facebook, Twitter a další.

Mladen Grebo je novou a zkušenou posilou propagačního týmu. Specializuje se na oblast marketingu a propagace pomocí nových technologií. Má řadu zkušeností z vedení úspěšných kampaní velkých nadnárodních společností i nevládních organizací. Spolupracoval a jako projekt manažer vedl a navrhoval propagační kampaně pro McDonald's, Volkswagen, Aukro, BILLA, Lactalis, Wrigley, ČSOB a řadu dalších významných partnerů. Účast pana Mladena Greba na propagaci projektu zdůrazňuje význam tohoto segmentu pro realizační tým. Jeho účast významným způsobem přispěje k nastolení moderního a plně profesionálního přístupu pro vedení propagačních kampaní ZRS ČR s velikou přidanou hodnotou.

O důležitosti propagace ZRS ČR a projektu svědčí i účast manažera projektu, pana Ognjena Grebo, v rámci propagačního týmu. Pan Grebo disponuje bohatými zkušenostmi z oblasti PR, práce s medií a vytvářením tiskových zpráv. Působil na pozici tiskového mluvčího ZÚ v Sarajevu v nejnáročnějším období Českého předsednictví Evropské unie v roce 2009. Dále působil jako ideový spoluautor kampaně výše zmíněné kampaně Ekolev.

Kromě zmíněných tří expertů bude na propagační kampani ZRS ČR a projektu působit řada prověřených externistů v Bosně a Hercegovině a České republice, kteří budou mít na starosti práci s informačními technologiemi, design a výrobu propagačních materiálů.

Obecně platí, že obsah všech tištěných výstupů a propagačních aktivit bude konzultován se zástupci ČRA a ZÚ Sarajevo. Bude postupováno plně v souladu s vizuální identitou a pravidly ČRA, případně ZÚ Sarajevo. Veškeré vytvořené materiály a mediální obsah budou k dispozici ČRA a ZÚ Sarajevo. Budou respektována pravidla, povinnosti a doporučení pro zajištění vnější prezentace (publicity) ZRS ČR pro realizátory projektu.

Propagační kampaň ZRS ČR a projektu se bude skládat z několika navzájem se doplňujících segmentů tak, aby se dosáhlo maximálního dopadu na cílové skupiny i na širší veřejnost v Bosně a Hercegovině.

Povinná propagace

V rámci propagační kampaně bude splněna povinná část propagace. Po konzultaci členů realizačního týmu s ČRA a ZÚ Sarajevo se vydají dvě tiskové zprávy pro místní, případně i česká média a to na začátku a po ukončení projektu. Informace o realizaci projektu budou zveřejněny na internetových stránkách společností GEOTest, a.s. (v českém jazyce) a GEOTEST d.o.o. (v bosenském jazyce). Dále budou informace zveřejněny i ve výročních zprávách.

Budou vytvořeny propagační letáky obsahující informace o výstupech projektu a o ZRS ČR v Bosně a Hercegovině. Obsah a podoba letáků budou konzultovány se zadavatelem, který dodá text o ZRS ČR, a výslednou podobu schválí. Letáky budou vyrobeny minimálně v množství 300 ks v bosenském jazyce a 300 ks v anglickém jazyce. Překlad do anglického a místního jazyka zajistí členové realizačního týmu (mj. rodilí mluvčí a soudní tlumočníci). Třetinu (100 ks) od každé jazykové mutace předá realizační tým zadavateli a stejné množství předá ZÚ Sarajevo. Zbývající letáky budou vhodným způsobem distribuovány v rámci projektu při jednotlivých aktivitách.

Moderní sociální sítě

Pro účely propagace bude vytvořen profil projektu na Facebooku jak v bosenském, tak i českém jazyce. Tím pádem bude možné propagovat projekt odborné i široké veřejnosti v obou zemích bilaterální rozvojové spolupráce. Facebookový profil bude užíván především pro zveřejňování událostí vztahujících se k projektu spolu s fotodokumentací.

Dalším propagačním prvkem bude založení profilu projektu na Twitteru. Z důvodu propagace jak v Bosně a Hercegovině, tak i v České republice budou založeny profily v bosenském a českém jazyce. Na Twitterovém profilu budou zveřejňována krátká oznámení vztahující se k realizaci projektu.

Facebookový i Twitterový profil byly obvyklou praxí při propagaci projektů ZRS ČR. První novinkou bude založení profilu projektu na sociální síti LinkedIn. Jelikož jedná o odbornější a obchodně zaměřenou síť, profil bude založen a provozován v anglickém jazyce. Budou ho moci využívat odborníci a příjemci projektu v Bosně a Hercegovině, čeští odborníci, ale i zahraniční partneři ČRA z řad jiných mezinárodních donorů.

Významnou novinkou spojenou s realizací projektu bude založení kanálu na síti YouTube, který bude využíván pro šíření natočeného video materiálu vztahujícího se na realizaci projektu (zahájení projektu, realizace projektu, školení apod.). Video budou zároveň sloužit jako výukový materiál pro zemědělce nejen v Brčku, ale i na území celé Bosny a Hercegoviny. Materiál bude pravidelně umísťován. Bude natočeno minimálně 45 minut materiálu ve formě kratších videí.

Využití moderních sociálních sítí významně napomůže propagaci ZRS ČR a projektu jako takového. Projekt se stane široko a snadno dostupným pro odbornou a širokou veřejnost nejen v Bosně a Hercegovině a v České republice, ale všude po světě.

Tištěné materiály

Kromě vytištění výše uvedených povinných letáků bude vytištěno 80 plakátů (nálepek) v bosenském jazyce k označení individuálních provozů, které budou zapojeny do projektu. Část plakátů obdrží i akademické a odborné organizace působící v Brčku. Dále bude vytištěno 20 plakátů (nálepek) v anglickém jazyce. Část z nich obdrží ČRA a ZÚ Sarajevo a jejich mezinárodní partneři.

Na základě potřeby a dle zájmu místních farmářů bude sestavena kapesní příručka, která bude obsahovat informace o všech zemědělských provozních úkonech ve vztahu k tématu projektu a jejich rozvrh v čase. Příjemci tak budou mít jednoduchou, skladnou a přehlednou pomůcku, která bude vždy po ruce.

Práce se sdělovacími prostředky

O průběhu realizace projektu budou informovány místní a celostátní sdělovací prostředky prostřednictvím tiskových zpráv. Kromě výše uvedených dvou povinných tiskových zpráv na začátku a na konci projektu budou vydáni minimálně dvě další k zásadním milníkům nebo událostem projektu. Dopad tiskových zpráv bude posílen spoluprací se ZÚ Sarajevo, který bude požádán o rozeslání zpráv prostřednictvím svého média listu. Realizační tým využije i své další dlouholeté kontakty v zemi realizace projektu k posílení spolupráce s bosenskými sdělovacími prostředky.

S cílem přilákat větší zájem sdělovacích prostředků realizační tým bude usilovat o zajištění přítomnosti českého velvyslance na místě realizace projektu minimálně jednou ročně. Přítomnost velvyslance, případně i zástupců ČRA, představuje v bosenských poměrech vděčnou příležitost pro sdělovací prostředky a zajišťuje účast většího počtu novinářů. U těchto příležitostí projekt manažer a případně i další odborníci vždy představí projekt, aktivity a především zdůrazní, že projekt byl finančně podpořen ze zdrojů oficiální Zahraniční rozvojové spolupráce České republiky s Bosnou a Hercegovinou.

Povědomí o projektu bude šířeno i přes spolupracující odborníky, kteří jsou zároveň aktivní jako přispěvatele, redaktori nebo šéfredaktori odborných a vědeckých portálů a publikací v Bosně a Hercegovině.

Veletržní prezentace projektu

V průběhu realizace projektu bude ZRS ČR spolu s projektem prezentována minimálně na jednom veletrhu v Bosně a Hercegovině. Realizační tým se bude snažit, aby se prezentace ZRS ČR a projektu uskutečnila přímo Tešanji na zemědělsky zaměřeném veletrhu, případně během dalších aktivit a prezentací TRA

Vzdělávací instituce

S ohledem na skutečnost, že se na realizaci projektu budou podílet experti z univerzit, bude propagace probíhat i v průběhu výuky a při výstupech na odborných konferencích v průběhu realizace projektu. Zároveň je předpoklad, že propagace bude probíhat i po jeho ukončení.

Tiskový mluvčí

V rámci první tiskové zprávy bude uveden kontakt na tiskového mluvčího projektu (pana Ognjena Greba), který ovládá bosenský, český a anglický jazyk, tudíž bude moci být k dispozici představitelům sdělovacích prostředků z Bosny a Hercegoviny, České republiky i jiných zemí. V případě zájmu bude realizační tým schopen prostřednictvím svého tiskového mluvčího zorganizovat prohlídku území projektu a poskytnutí rozhovoru pro sdělovací prostředky i mimo oficiální akce projektu.

Fotodokumentace (dosavadní výstupy a reference)

Rozvojový den 2015

Propagace projektů ZRS ČR realizovaných společností GEOTest, a.s. v Bosně a Hercegovině během rozvojového Českého rozvojového dne (17.09.2015)

Osvětová kampaň ve škole

Realizace osvětové kampaně a propagace ZRS ČR v průběhu projektu „Využití obnovitelné geotermální energie ve Městě Doboj“ v základní škole Svatý Sáva v Ševalrijích (Bosna a Hercegovina)

Slavnostní zahájení vrtání

Rozhovor s představiteli sdělovacích prostředků při příležitosti zahájení vrtných prací v rámci projektu „Využití obnovitelné geotermální energie ve Městě Doboj“ za přítomnosti představitele CRA

Soutěž s Ekolvem

Soutěž žáků základní školy v obci Kruščica v Srbské republice v rámci osvětové kampaně Ekolev, která byla součástí projektu „Výstavba kanalizační sítě v obci Kruščica“

Lesní lanovky

Slavnostní předání systému lesních lanovek za přítomnosti českého velvyslance v rámci projektu „Zavedení systému lesních lanovek pro těžbu a soustředování dříví do Bosny a Hercegoviny“

DO-MA čisto
 Vyhlášení vítězné školy
 v soutěži ve sběru papíru a
 plastů za přítomnosti
 českého velvyslance
 v Bosně a Hercegovině
 v rámci projektu „Rozvoj
 odpadového hospodářství
 v municipalitách Doboj a
 Maglaj“

Tisková konference
 Pravidelná tisková
 konference realizačního
 týmu organizovaná během
 implementace projektu
 „Využití obnovitelné
 geotermální energie ve
 Městě Doboj“

Propagace v médiích
 Příklad propagace projektu
 ZRS ČR ve sdělovacích
 prostředcích v Bosně a
 Hercegovině (celostátní
 deník Dnevni Avaz)
 v podobě článku
 pojednávajícího o projektu
 „Využití obnovitelné
 geotermální energie ve
 Městě Doboj“

**CZECH REPUBLIC
DEVELOPMENT COOPERATION**

GEOtest

Mendel
University
in Brno

University Forest
Enterprise Masaryk
Forest in Křtiny

BOSANSKOHERCEGOVAČKE ŠUME

JAVNO PREDUZIČJE ZA GOSPODARENJE ŠUMAMA

Propagační nálepky

Příklad nálepky, která byla umístěna na traktor systému lesních lanovek dodaného veřejnému podniku Bosenskohercegovské lesy v rámci projektu „Zavedení systému lesních lanovek pro těžbu a soustředování dříví do Bosny a Hercegoviny“

CZECH DEVELOPMENT COOPERATION

Bosnia and Herzegovina (BiH) represents a priority country within the Czech Office of Development Assistance. The Czech policy approach in BiH is based on the Programme of Co-operation approved until 2017. BiH is considered as one of the biggest recipients of the Czech Development Assistance, hence the budget for the cooperation with BiH annually amounts 2 million EUR. The development cooperation was initiated immediately after the end of war actions in BiH through its implementation by the development projects of the Czech mission. Since 2008 the Czech Republic implements its activities by the development projects mainly through the Czech Development Agency (CDA) in close cooperation with the Embassy of the Czech Republic in Sarajevo.

Czech bilateral assistance by countries in 2013

Czech bilateral assistance in Bosnia and Herzegovina by sector in 2013

CDA PROJECTS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

Planning and implementation of the development projects is carried out with the active participation of Bosnia Herzegovina partners such as the country's institutions, state agencies, local governments, state hospitals, non-government organizations. The Czech Development Agency also co-operates with other international and national donors operating in Bosnia and Herzegovina.

Areas covered by the Czech Development Assistance in Bosnia and Herzegovina

CZECH DEVELOPMENT COOPERATION

Project "Utilization of renewable geothermal energy in the City of Doboj" is funded by the program of Official Development Assistance of the Czech Republic with Bosnia and Herzegovina. GEOTEST, a.s. implements project in cooperation with Local Action Group of Doboj Region, City of Doboj and GEOTEST, a.s. - Sarajevo. Project consists of three stages: preliminary survey, energy audit and realization. The first stage was completed in 2013, the second stage will be completed in 2015 and the third stage will be completed in 2016. Czech Development Agency (CDA) as part of the Official Development Assistance of the Czech Republic with Bosnia and Herzegovina donated 1 200 000 EUR for the realization of the first two stages of the project.

UTILIZATION OF RENEWABLE GEOTHERMAL ENERGY IN THE CITY OF DOBOJ

UTILIZATION OF RENEWABLE GEOTHERMAL ENERGY IN THE CITY OF DOBOJ

UTILIZATION OF RENEWABLE GEOTHERMAL ENERGY IN THE CITY OF DOBOJ

ABOUT

Project "Utilization of renewable geothermal energy in the City of Doboj" is funded by the program of Official Development Assistance of the Czech Republic with Bosnia and Herzegovina. GEOTEST, a.s. implements project in cooperation with Local Action Group of Doboj Region, City of Doboj and GEOTEST, a.s. - Sarajevo. Project consists of three stages: preliminary survey, energy audit and realization. The first stage was completed in 2013, the second stage will be completed in 2015 and the third stage will be completed in 2016. Czech Development Agency (CDA) as part of the Official Development Assistance of the Czech Republic with Bosnia and Herzegovina donated 1 200 000 EUR for the realization of the first two stages of the project.

- Three main objectives of the project are:
1. Survey of the geothermal potential in the area of City of Doboj
  2. Education of the local population about the possibilities of utilization of renewable energy sources
  3. Realization of a pilot project aimed using the modern technologies for heating of public facilities

STAKEHOLDERS

OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE OF THE CZECH REPUBLIC
Czech Development Agency is a project donor and also the implementing agency of the Official Development Assistance of the Czech Republic. More details about the CDA at: www.cda.cz

GEOTEST, a.s.
GEOTEST, a.s. is a company from Brno (Czech Republic) which has been selected by the Czech Development Agency in a public tender for project implementation. More details about GEOTEST at: www.geotest.cz

LAD OF DOBOJ REGION AND CITY OF DOBOJ
Local Action Group of Doboj Region and City of Doboj are beneficiaries of the project results and partners in its implementation. City of Doboj also co-finances the project.

GEOtest

Propagační letáky

Příklad propagačního letáku k projektu ZRS ČR v anglickém jazyce, který sumarizuje aktivity a výstupy projektu „Využití obnovitelné geotermální energie ve Městě Doboj“

Kampaň Ekolev

Speciálně vytvořená unikátní kampaň pro propagaci projektů ZRS ČR v oblasti ochrany životního prostředí vznikla prvně v rámci projektu „Rozvoj odpadového hospodářství v municipalitách Doboj a Maglaj“

KORISTIMO OBNOVĹIVNU ENERGIJU

POTRUDI SE I TI MALO, PRIRODI JE STVARNO STALO!

Dětský leták

Příklad osvětového letáku propagační kampaně ZRS ČR, který nabádá k využívání obnovitelné energie v rámci projektu „Využití obnovitelné geotermální energie ve Městě Doboj“

ezop EKOLOŠKA ZDRUŽBA OBČINSKIH PRIDELAVALCEV

CZECH REPUBLIC DEVELOPMENT COOPERATION

DIPLOMA
kojom se potvrđuje da je

Anja Lukić

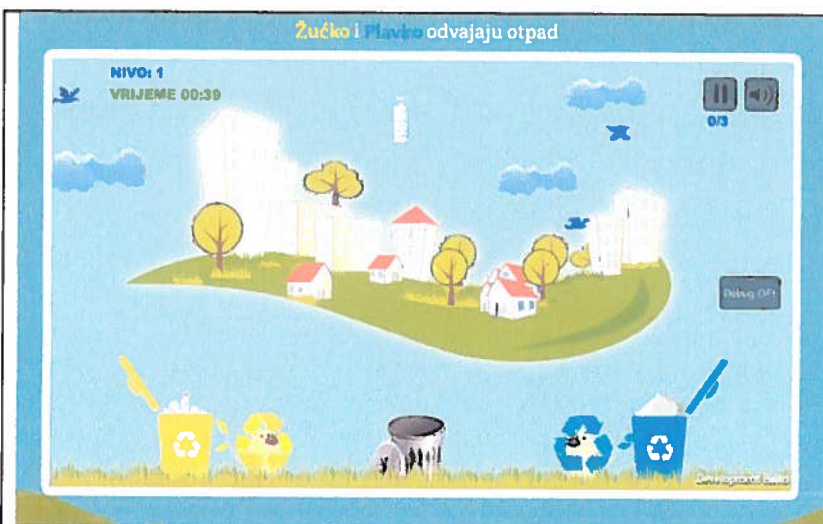
punopravni član EZOP tima i certificirani zaštitnik prirode

Datum: 23.09.2013
Broj: 054

Ekolav!

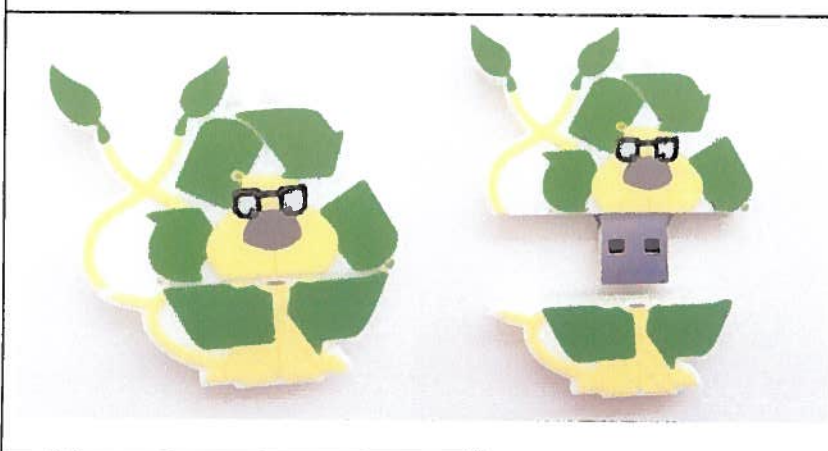
Diplom

Vzor diplomu pro děti zapojené do osvětové kampaně Ekolev, který byl vytištěn pro účastníky osvětových kampaní ZRS ČR, kteří se zaregistrovali na internetových stránkách www.ekolav.ba

Hra pro mobilní telefony

Pro účely osvětové kampaně ZRS ČR byla vyvinuta osvětová hra o třídění odpadu pro mobilní telefony s operačním systémem Android

USB Flash Disk

Speciální USB Flash Disk ve tvaru Ekolva, který byl rozdáván partnerům projektu ZRS ČR v Bosně a Hercegovině a v České republice